

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ 300^{ον} ΑΘΗΝΑΙ 15 - 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1916 ΑΡΙΘ. 1083

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: Αι εξετάσεις (κ. Κ. Παρρέν).—Τέχνη και εκθέσεις (κ. Κ. Παρρέν).—'Η εξέλιξις τῆς Μουσικῆς (κ. 'Αντιγόνης Παπαμικροπούλου).—Πατριάρχαι και ἐπιφάνειαι Φαναριῶται.—Τὰ μάτια τῆς ἀγάπης.—Τὸ ἄσπρο τριαντάφυλλο.—'Ενας διαβάτης ποίημα (κ. Γ. 'Αργυροπούλου).—Δύο βιβλία ποιητῶν (κ. Κωστῆ Παλαμᾶ).—'Η ἀναιμία (κ. 'Ανθῆς Βασιλειάδου).—Σὲ κείνη ποῦ περᾶ ποίημα.—'Η μόδα (κ. Κ. Παρρέν).—Νοικοκυρεῖο καὶ κουζίνα.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
 ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. — ΕΤΟΣ 29^{ον}

'Αντίτιμον ἐτησίας ἐγγραφῆς διὰ τὸ ἐσωτερικόν..... Φρ. 10
 διὰ τὸ ἐξωτερικόν..... Φρ. 13

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

'Οδὸς Γ', Σεπτεμβρίου 2

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς 'Εφημερίδος γίνονται δεκταὶ μόνον ἐντὸς ἐνὸς μηνός.
 *Ἐκαστον τεῦχος τιμᾶται 1 δραχ.
 Τὰ ἀποστελλόμενα πρὸς δημοσίευσιν χειρόγραφα πρέπει νὰ φέρουν τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἀποστέλλοντος καὶ νὰ εἶναι καθαρογραμμένα.
 Πᾶσα αἴτησις πρὸς ἐγγραφὴν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου εἰς τραπεζικὴν ἢ ταχυδρομικὴν ἐπιταγήν ἢ καὶ εἰς τοκομερίδια.
 Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 'Ιανουαρίου καὶ εἶναι ἐτήσιοι.
 Τὰ μὴ δημοσιευόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ

Θέλετε τὰ τέκνα σας καὶ ἰδίως αἱ νεαρὰί κόραι σας ν' ἀποκτήσουν δῶμα καλλιτεχνικόν καὶ ἀγαλατωδές; Δὲν ἔχετε νὰ κάμετε ἄλλο παρὰ νὰ προμηθευθῆτε ἀπὸ τὸ

ΝΕΟΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ

'Οδὸς Αἰόλου 66

ΕΝΑ ΕΙΔΙΚΟΝ ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΝ

διὰ τοῦ ὁποίου τὰ ΚΥΡΤΑ ΣΩΜΑΤΑ γίνονται εὐθυτενέστατα καὶ καλλιτεχνικώτατα.

Τὸ γνωστὸν Φαρμακεῖον τοῦ κ. Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ.

COSTUMES TAILLEURS

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ράπτῃς τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης Σοφίας καὶ τῆς Α. Β. Υ. τῆς

Πριγκηπίσσης 'Ελένης.

ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 30^{ον} | ΑΘΗΝΑΙ 15-30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1916 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1083

ΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Κατηργήθησαν ἢ δὲν κατηργήθησαν; Ἐὰν ἐρωτήσετε τοὺς κ.κ. ἐπιθεωρητὰς καὶ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς συμβούλους θὰ σὰς ἀπαντήσουν ὅτι κατηργήθησαν, ὅτι ἔχει ἐκδοθῆ σχετικὸν βασιλικὸν διάταγμα, ὅτι τὰ παιδάκια πλέον δὲν βάζουν τὰ καλά των φορέματα διὰ νὰ ἐμφανισθοῦν ἐνώπιον γονέων καὶ διδασκάλων καὶ νὰ δείξουν πόσῃ σοφίαν ἀπέκτησαν. Αἱ διευθύντριαὶ καὶ οἱ διευθυνταὶ δὲν κάμνουν πλέον προσφωνήσεις πρὸς τὸ ἐλλόγιμον ἀκροατήριον καὶ δὲν παππαγαλίζουνται πειὰ μὲ μονοκόμματῃ ἀναπνοῇ τὰ ὁμοιοκατάληκτα στιχομορφώματα, ποῦ ἐγκωμιάζαν τὰ μνημύκια διὰ τὴν σκληρὰν φιλαργυρίαν των καὶ ἐπλεκαν τὸν πανηγυρικὸν τῆς πονηρίας τῆς ἀλεπούς καὶ τῆς ἡλιθιότητος τοῦ κόρακος. Ὅλα αὐτὰ ἔλειψαν πρὸς μεγάλην λύπην τῶν γονέων, ποῦ ἔβλεπαν εἰς τὰ παιδιὰ των μικρὰς ἐμφανίσεις Δουζε καὶ Κοκλέν.

'Αλλὰ αἱ ἐξετάσεις ἔμειναν κατ' οὐσίαν. Καὶ ἀλλάξε μόνον ὁ τίτλος των. Τώρα ὀνομάζονται διαγωνισμοὶ καὶ γίνονται γραπτοὶ μέσα εἰς μεγάλας τάξεις, ὕστερα ἀπὸ μελέτην ἐκνευριστικὴν, ποῦ διαρκεῖ ἡμέρες καὶ μῆνα μὲ ἐπὶ πλέον προετοιμασίαν γυμναστικῆς, καὶ γυμναστικῶν ἐπιδείξεων.

'Ἡμποροῦσε λοιπὸν νὰ λεχθῆ διὰ τὰς ἐξετάσεις ὅτι «ἀλλάξεν ὁ Μανωλὸς καὶ ἔβαλεν ἀπλούστατα τὰ ρούχα του ἀλλοιῶς» προκειμένου περὶ τῶν παιδιῶν τοῦλάχιστον χάριν τῶν ὁποίων προεκλήθη ὁ θόρυβος περὶ καταργήσεως τῶν ἐξετάσεων.

'Ἡ ψεύτικη αὐτὴ κατάργησις τῶν ἐξετάσεων ἔγινε μόνον πρὸς ὄφελος τῶν διδασκάλων. Αὐτοὶ ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὸ μαρτύριον νὰ κάθηνται εἰς τὸ σκαμνὶ τοῦ ἐξεταστοῦ ἡμέρες ὀλόκληρες καὶ νὰ ἐπιδεικνύουν τὸν τρόπον καὶ τὸ ὕφος των, καὶ μὴν φορὰ δὲ νὰ τὴν ἔλλειψιν κάθε συστήματος καὶ κάθε παιδαγωγικῆς μορφώσεως. Τώρα ὁ δάσκαλος δίδει ἕνα θέμα εἰς ὅλην τὴν τάξιν καὶ χάνει μὴ ὥρα τριγυρίζοντας καὶ ἐπιβλέποντας τὰ παιδιὰ ποῦ γράφουν.

Αὐτὸ ἀπαιτεῖ προετοιμασίαν καὶ μελέτην τῶν μικρῶν πολὺ πλέον συστηματικὴν ἀπὸ πρὶν. Γιατὶ εἰς τὰς προφορικὰς ἐξετάσεις αἱ ἐρωτήσεις διευκολύνουν τὰς ἀπαντήσεις, ἐνῶ εἰς τὰς γραπτὰς τὸ παιδί πρέπει νὰ κατέχη καλὰ τὸ θέμα του, ἄλλως γράφει ἀνοσίγαστα καὶ ἀπορρίπτεται.

Καὶ τὸ κακὸν δὲν περιορίζεται ὡς ἐδῶ. Πρὸς εὐκολίαν καὶ πάλιν τῶν παιδιῶν καὶ διὰ νὰ μὴν καταπονοῦνται μὲ πολλὴν μελέτην ἀπεφασίσθη καὶ ἐνομοθετήθη ἡ χρῆσις ἐνὸς καὶ μόνου βιβλίου. Αὐτὸ ἂν καὶ ἀναγνωστικὸ, περιλαμβάνει ὅμως γενικὰς

ἀρχὰς γεωγραφίας, ἱστορίας, φυσικῆς κ.λ. τὰς ὁποίας ὁ διδάσκαλος προετοιμαζόμενος καταλλήλως ἀναπτύσσει καὶ μεταδίδει εἰς τὰ παιδιά. Τὸ μέτρον αὐτὸ ἐλήφθη ἀπὸ τὰ προγράμματα τῶν γαλλικῶν καὶ γερμανικῶν σχολείων καὶ τῶν σχετικῶν διδακτικῶν βιβλίων. Μὲ μίαν μικρὰν διαφορὰν. Ὅτι ἐκεῖ κοπιᾶζει ὁ δάσκαλος, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν ὕλην ποῦ θὰ διδάξῃ καὶ νὰ τὴν κάμῃ προσιτὴν εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ παιδιοῦ, ἐνῶ ἐδῶ ὁ δάσκαλος ἐπιτρέπει νὰ γράφουν τὸ μάθημα τὰ παιδιά ἐφόσον αὐτὸς τὸ διδάσκει καὶ ἔπειτα νὰ τὸ ἀποστηθίζουν κατὰ τὴν παλαιὰν **καλὴν** συνήθειαν. Εἰς ἀνωτέρας μάλιστα τάξεις ὁ τρόπος αὐτὸς ἀποτελεῖ μαρτύριον. Διότι μαθηταὶ καὶ μαθήτριάι ὑποχρεῶνται νὰ γράφουν ἐπτά καὶ ὀκτὼ μαθήματα, χωρὶς φυσικὰ καθ' ἕνα στιγμὴν γράφουν νὰ προσέχουν εἰς τὴν διδακταλίαν, κατ' ἄλλον τρόπον παρὰ ὡς γραφομηχαναὶ ἐκτάκτου καὶ ἀσυνήθους ταχύτητος.

Ὁ τρόπος αὐτὸς ἐτριπλασίασε τὴν ἐργασίαν τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποία ἐφόσον τὰ προγράμματα παχαίνονται μὲ πρόσθετον κατ' ἔτος νέαν ὕλην καὶ πρόσθετους ὥρας διδασκαλίας, ἀδυνατοῦν νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὴν μελέτην ὅλων τῶν μαθημάτων, τὰ ὁποία γράφουν κατὰ τὰς ὥρας τῶν μαθημάτων.

Κατ' ἔτος κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῶν γραπτῶν ἐξετάσεων οἱ μάρτυρες τῆς περασμένης ἐποχῆς τῶν ἰδικῶν μας ἡμερῶν γίνονται τώρα μεγολομάρτυρες καὶ ἡ ἀναιμία, ἡ χλωρόσις καὶ κάθε ἀσθένεια τῆς ἐποχῆς εὐρίσκει ἔδαφος κατάλληλον καὶ προετοιμασμένον διὰ νὰ θερίξῃ τὰ παιδιά, τὰ ὁποία ὅμως μορφώνονται καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς σημερινῆς παιδαγωγικῆς καὶ σύμφωνα μὲ τοὺς νέους νόμους τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Καὶ φυσικὰ μᾶς ἐρχεται ἡ ἐρώτησις: Εἰς τί ἐχρησίμευσαν τὰ ἐκπαιδευτικὰ συμβούλια; Εἰς τί οἱ Ἐπιθεωρηταὶ καὶ οἱ ἐπόπται οἱ μὲ ἀνώτερα παιδαγωγικὰ διπλώματα; Εἰς τί οἱ νέοι νόμοι καὶ τὰ νέα Βασιλικά Διατάγματα; Ἀφοῦ ἀντὶ νὰ ἀποποιῆται ἡ πολὺπλοκος καὶ σχολαστικὴ διδασκαλία, ἀντὶ νὰ ὀλιγοστεύουν τὰ μαθήματα, ἀντὶ νὰ ἐλαττώνεται καὶ μετριάζεται εἰς τὸ ἐλάχιστον ἡ ἐργασία τῶν παιδιῶν κατὰ τὴν τόσο λεπτὴν καὶ δύσκολον περίοδον τῆς ἀναπτύξεώς των, αὐξάνη καὶ πολλαπλασιάζεται.

Μήπως ὁ νομοθέτης ἐσκέφθη ἀπλῶς νὰ φανῆ ὅτι νεωτερίζει ἢ οἱ ἀνώτεροι παιδαγωγοὶ ποῦ ἔκαμαν ἢ ἀντέγραψαν τοὺς νόμους αὐτοὺς ἐνόμισαν, ὅτι ἐτελείωσε τὸ καθήκον των μὲ τὴν ἀντιγραφὴν τῶν νομοσχεδίων αὐτῶν; Μήπως ὅπως εἰς τόσα ἄλλα σάπια πράγματα τοῦ τόπου μας προσθέτεται τώρα καὶ ὁ ἐμπαιγμὸς τῆς ψηφίσεως διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν νόμων, οἱ ὁποιοὶ οὐδέποτε ἐφαρμόζονται, διότι κανεὶς ἐκ τῶν ἐντεταλμένων δι' αὐτὸ δὲν ἐφρόντισε καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ τοὺς ἐφαρμόσῃ;

Ἴδου τί ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ καὶ νὰ συζητηθῇ ἀπὸ τοὺς βουλευτάς, διότι καὶ γονεῖς εἶναι οἱ περισσότεροι, ἀλλὰ καὶ ἀντιπροσωπεύουν γονεῖς παιδιῶν, τὰ ὁποία θὰ ἀποτελέσουν τοὺς ὑπερασπιστὰς τῆς φυλῆς τῆς αὔριον. Καὶ τίποτε δὲν κάμνει ἕνα λαὸν ἀκμαῖον καὶ ἰσχυρόν, ὅσον ἡ ὑγεία ἢ φυσικὴ καὶ ἡ ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

K. PAPPEN

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

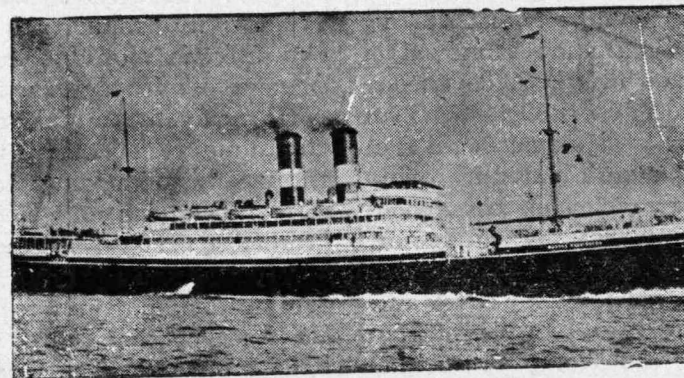
A'.

Πάντοτε μετὰ ἕνα νικηφόρον πόλεμον ἢ μετὰ μίαν ἐθνικὴν ἐξέγερσιν παρατηρεῖται μία γενικὴ ἀναγέννησις, μία ἀψύπνισις εἰς νέαν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν.

Ὅχι διότι ἡ ἐξέγερσις αὐτὴ ὑπὸ οἰανδήποτε μοφὴν καὶ ἂν ἐκδηλωθῇ, παρουσιάζει τὴν ἐθνικὴν ἢ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν διάφορον. Ὅχι διότι ἀποκαλύπτει ἀγνωστα σημεῖα τῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ, σημεῖα τὰ ὁποία δίδουν νέας ἀντιλήψεις καὶ ἐντυπώσεις τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων. Ἀλλὰ διότι τονῶνουν τὸ αἶσθημα τῆς αὐτοπεποιθήσεως εἰς τὸ σύνολον τῆς φυλῆς, καὶ δυναμώνουν τὴν ἰδέαν μιᾶς ὀριστικῆς ἀτομικῆς κατευθύνσεως εἰς τὸν καλλιτέχνην.

Μετὰ τοὺς δύο τελευταίους πολέμους, παρετηρήθη ἰδίως καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν Τέχνην μία κίνησις καὶ ζωὴ, πολὺ ζωηροτέρα ἐκδηλώσεως καὶ ἀναγεννήσεως. Ὁ καλλιτέχνης μὲ τὴν ἀψύπνισιν τῶν ἰσχυρῶν ἐσωτερικῶν συναισθημάτων εἶχε καὶ ἐξωτερικὰς ἐπιδράσεις καὶ ἀντιλήψεις πρώτης γραμμῆς.

Ὅσοι παρηκολούθησαν τὸν πόλεμον,

Τὸ βυθισθὲν τελευταίως Ἀγγλικὸν ὑπερωκεάνειον

εἴτε ὑπὸ τὴν στολὴν τοῦ στρατιώτου, εἴτε καὶ ἀπλῶς ὡς καλλιτέχνη, νομίζει κανεὶς ὅτι ἐβαπτίσθησαν εἰς μίαν κολυμβήθραν νεότητος καὶ ἀκμῆς, ὅτι ἐπότισαν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν των εἰς μίαν νέαν Κασταλίαν πηγὴν.

Εἶδα πίνακα μεγάλου μας καλλιτέχνου τοῦ κ. Ροῖλου, ὁ ὁποῖος ἀνάγεται εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ὠραιότερας σελίδας τῆς ἱστορίας μας τοῦ 21, καὶ ὁ ὁποῖος συνελήφθη κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον καὶ ἐξετελέσθη εὐθὺς μετ' αὐτόν.

Διὰ νὰ αἰσθανθῇ ὁ καλλιτέχνης τὴν συγκίνησιν τῶν ἀνδρῶν ποῦ ἀνεκάλυψαν τὸ πτώμα τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου, διὰ νὰ ἠμπορέσῃ νὰ ζωγραφίσῃ τὴν πίστιν πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα εἰς τὰς κινήσεις καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὴν συνολικὴν παράστασιν τοῦ πίνακος του, ἔπρεπε νὰ εὐρεθῇ εἰς τὰς κρίσιμους στιγμὰς τῶν μαχῶν, νὰ παρακολουθῆσθῃ ὅλην τὴν ἐποποιίαν τοῦ πολέμου, νὰ συγκινηθῇ, νὰ πονέσῃ καὶ νὰ χαρῆ τὴν χαρὰν καὶ τοὺς πόνους τῆς πατρίδος εἰς τὰς μοναδικὰς αὐτὰς τῆς ζωῆς στιγμὰς.

Δὲν κάμνω ἐδῶ κριτικὴν Τέχνης, ὅπως συνεινίζουσιν νὰ κάνουν οἱ ἀναρμόδιοι εἰς αὐτό. Δὲν θὰ ὀμιλήσω οὔτε διὰ φωτοσκιάσεις, οὔτε δι' ἀτμοσφαῖραν, οὔτε διὰ σχέδιον. Λέγω ἀπλῶς μίαν ἀτομικὴν μου ἐντύπωσιν δι' ὅσα ἔργα Τέχνης ἔτυχε νὰ ἰδῶ κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη. Εἴτε εἰς ἐκθέσεις, εἴτε εἰς καλλιτεχνικὰ ἐργαστήρια, εἴτε τῶν παλαιότερων εἴτε τῶν νεωτέρων.

Ἐπανερχομαι εἰς ἄλλο ἔργον τοῦ Ροῖλου, πολεμικὸν αὐτὸ μὲ τοὺς εὐζώνους ποῦ σκαρφαλώνουν κάποιο βουνὸ καὶ ἐτοιμάζονται γιὰ μάχην. Εἶναι τόσος καιρὸς ποῦ τὸ εἶδα, ὥστε δὲν ἐνθυμούμαι καν πλεόν λεπτομερείας. Ἀλλ' ὅ,τι μοῦ ἔμεινε χαραγμένο βαθειὰ εἰς τὴν ἀντίληψιν εἶναι ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ κίνησις εἰς τὴν ὠραίαν αὐτὴν σύνθεσιν. Εἰς τὸ κομματάκι ἐκεῖνο τοῦ μουσαμᾶ πάλ्लεται μιὰ δυνατὴ σελὶς τῆς ἱστορίας τῆς ψυχῆς τοῦ εὐζώνου, μαζὴ μὲ αὐτὴν δίδεται εἰς δυνατὰς γραμμὰς καὶ πειρὸς δυνατὰς ἀκόμη πινελιὰς ἢ ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ βουνοῦ, τοῦ φυσικοῦ πλαισίου καὶ τῆς εἰδικῆς ἀτμοσφαιράς μέσα εἰς τὴν ὁποίαν μόνον μπορεῖ νὰ ἐννοηθῇ νὰ ζῆσῃ καὶ νὰ μεγαλοουργήσῃ ὁ εὐζώνος.

Καὶ εἶναι εὐχάριστον οὐ τὸ σκίτσο ποῦ ἐπῆρεν ὁ ζωγράφος τῶν μεγάλων συνθέσεων καὶ τῶν ὠραίων στρατιωτικῶν πινάκων παρηγγέλην εἰς μεγάλον πίνακα ἀπὸ τὸν κ. Κάσδαγλην ὁ ὁποῖος στολίζει σήμερον μὲ τὸ θαυμάσιον αὐτὸ ἔργον τὴν πλουσίαν του πινακοθήκην. Ἀλλὰ μήπως καὶ τὰ ἄλλα σκίτσα τῶν εὐζώνων του δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ψυχολογία καὶ ἡ ζωντανὴ ἱστορία τῶν θριαμβευτῶν αὐτῶν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν.

Ἐὰν δὲ σήμερον πάλιν ἐνθυμήθην τὰ ὠραία ἔργα τοῦ κ. Ροῖλου, ποῦ ἐνέπνευσεν ὁ πόλεμος, αὐτὸ πρὸς εἰς τὴν τελευταίαν ἐκθεσιν ποῦ κατώρθωσα νὰ ἐπισκεφθῶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν καὶ εἰς τὴν ὁποίαν δὲν εἶδα νὰ ἀντιπροσωπεύεται ὁ δυνατὸς αὐτὸς τῆς Τέχνης διδάσκαλος.

Συνολικῶς ἡ ἐφετεινὴ Ἐκθεσις παρουσιάζει ὠρισμένους καλλιτέχνες εἰς τὴν ὁλότητα τῆς παραγωγῆς τῶν καὶ ἄλλους εἰς ἔργα ὀλίγα, ἀλλὰ ὠραῖα. Τοιογράφοι οἱ περισσότεροι καὶ οἱ μὲ ἀφθονωτέραν παραγωγὴν. Ἀπόδειξις ὅτι οἱ καλλιτέχναι μας χειραφετοῦνται, εἰδικοποιοῦνται καὶ στρέφονται πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν φύσιν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν τοπεῖον μὲ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὸν θαυμασμόν τοῦ γεννᾶ ἢ ὠραιότητος του.

Καὶ τώρα ὡς ἐξετάσωμεν τὸ ἔργον τῶν κυριῶν, αἱ ὁποῖαι φέτος εἶναι ὀλιγώτεροι ἀπὸ πέρυσι καὶ μὲ τὰς ὁποίας οἱ κριτικοὶ δὲν ἀγαποῦν πολὺ νὰ ἀσχολοῦνται. Ἡ δις Σοφία Λασκαρίδου δὲν παρουσιάζεται πλέον ἀποκλειστικῶς μὲ τὰ ὠραῖα τῆς ἑλληνικῆς τοπεῖας, τῶν ὁποίων τὸ μυστικὸν πρῶτη αὐτὴ ἀντελήθη καὶ ἀπέδωκε μὲ τὴν διαύγειαν καὶ ἀερίνην ἀβρότητα.

Ἡ δις Λασκαρίδου ἀφότου ἐφυγεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἠσυχολήθη εἰδικώτερον μὲ πορτραῖτα. Δὲν θὰ κρίνω ἂν αὐτὸ τὴν ὠφέλησεν ἀπολύτως, καὶ ἔαν ἔπρεπε νὰ ἀφίση τὴν εἰδικότητά της, ἀφοῦ οἱ καλλιτέχναι εἰς τὴν Ἑλλάδα μόνον ὡς πορτραίτισται μποροῦν νὰ ζήσουν. Οἱ ψαράδες τῆς ποῦ δειπνοῦν εἰς περιβάλλον ἀπὸ τὰ δίκτυα καὶ τὰ σύνεργά των εἶναι βέβαια ἕνα δυνατὸν ἔργον, ὅσο χαριτωμένο εἶναι καὶ τὸ πρόγευμα τοῦ ἐγγονοῦ. Ἀλλὰ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ προτιμῶ τὸ καίρι τῆς, ἰατὴ εὐρίσκειται μέσα εἰς Ἑλληνικὸ φῶς, καὶ πλέει εἰς Ἑλληνικὰ ἀκρογιάλια. Ἴσως γιὰ αὐτὰ μᾶς δίδουν τὴν διαύγειαν τῆς Ἑλληνικῆς φύσεως, ἴσως γιὰ νουσταλγοῦμεν τὴν Ἑλληνίδα τοιογράφον μέσα εἰς τὴν καλὴν ἄλλως σημερινὴν ἐξέλιξίν της.

Ἡ κ. Ἑλένη Γεωργαντῆ μᾶς παρουσιάζεται ὡς γλύπτρια μὲ τὸ **Τάμα τῆς γιὰ τὸν Κωνσταντῖνο** καὶ ὡς ζωγράφος μὲ τρεῖς μικρὰς εἰκόνας. Προτιμῶ βεβαίως τὴν κ. Γεωργαντῆ ὡς γλύπτριαν, χωρὶς νὰ θέλω νὰ μειώσω τὴν ἀξίαν της ὡς ζωγράφου. Ὑστερα ἀπὸ τὸ Διαβολό της τὸ τάμα εἶναι ἔργον χαριτωμένο, ποῦ διερμνεύει καὶ τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Βασιλέα μὲ κατὶ θερμὸν καὶ αὐτὸν μαζὴ εἰς τὴν γραμμὴν καὶ τὴν ἐκφράσιν. Τὸ Β. Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον της ἔχει σύνολον γραμμῶν καὶ ἀτμοσφαιρᾶς ποῦ σταματοῦν τὴν προσοχὴν.

Ἡ δεσποινὴς Ἄννα Φοραντάτου μᾶς παρουσιάζει μίαν καὶ μόνον εἰκόνα, «ἀπὸ τὰ

θύματα τοῦ πολέμου» γραμμὴν μὲ αἰσθηματικὴν δυνατὸν πόνου καὶ μὲ τὴν χαρακτηριστικὴν ἀτομικότητα τῆς νέας ζωγράφου, ἢ ὁποῖα τὴν παρουσιάζει δεξιότητα ὡς πορτραίτιστ ἔν γένει.

Μὲ τὰ ἄνθη τῶν δεσποινίδων Στεφάνου καὶ Διαμαντοπούλου, τὸ κατ' ἐξοχὴν εἶδος τῆς γυναικείας τέχνης, τοῦ ὁποίου φυσικώτατα δείγματα μᾶς δίδουν αἱ δύο καλλιτέχνιδες κλείει ἡ ἐκθεσις τῶν γυναικείων ἔργων, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐγίνεν αἰσθητὴ φέτος ἡ ἀπουσία τῆς Δος Ἡλέκτρας Σκουλούδη.

Τὸ κοριτσάκι αὐτὸ τὸ νέο καὶ δροσερὸ μᾶς εἶχε κάμει πέρυσι μίαν ὠραίαν ἐμφάνισιν μὲ δυὸ τρεῖς δυνατοὺς πίνακας, ποῦ ἔδιδαν τόσον μεγάλας ὑποσχέσεις. Μέσα εἰς τὴν παλέττα της καὶ κάτω ἀπὸ τὸ πινέλο της ἀνθίζουν σάρκες ζωντανές καὶ δυνατὲς καὶ ἐκφράσεις φωτεινές καὶ ψυχῆς γεμάτες μυστικὰ ὄνειρα.

Ἄν καὶ ἀπόμακρα καὶ εἰς ἄλλο εἶδος τεχνολογίας ὅμως ἐνθυμίζει τὸν Grego, τὸν μεγάλο συμπατριώτη Θεοτοκόπουλο, γιὰ τὴν ἔχει μέσα της τὸ ἴδιο δυνατὸ αἶμα τῆς φυλῆς καὶ τὴν ἴδια ποίησιν τῶν ἠρωϊκῶν μεγαλουργημάτων τοῦ ἀσύγκριτου νησιοῦ τῆς Μεσογείου.

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Ἡ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ἡ ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΜΟΥ ΕἰΣ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟΝ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Τὸ θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἀσχοληθῶ σήμερον εἶναι πραγματικῶς ἀνεξάντλητον, θὰ προσπαθῆσω ὅμως νὰ εἶς ὁμιλήσω ἐν περιλήψει περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς μουσικῆς.

Αἱ ὠραῖαι τέχναι ὡς ἡ ἀρχιτεκτονικὴ, ἡ γλυπτικὴ, ἡ ζωγραφικὴ κ.τ.λ. ἤρχισαν νὰ ἀκμάζουν ἀμαζ τῶ ἐκπολιτισμῶ τοῦ ἀνθρώπου, διότι καὶ σήμερον ὁρίζονται ἀριστουργήματα πρὸ πλέον τῶν 2000 ἐτῶν δημιουργηθέντα, ἐνῶ ἔαν ἀνατρέξωμεν ὀπίσω θὰ ἴδωμεν, ὅτι ἡ μουσικὴ πούναντιον εὐρίσκειτο τότε ἐν νηπιώδει καταστάσει καὶ ἤρχισε νὰ ἀκμάζη πολὺ ἀργότερα ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐκπολιτισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ἀρχαῖοι καὶ μάλιστα οἱ Ἕλληνες εἶχον κάποιον εἶδος μουσικῆς, τὸ ὁποῖον ἐθεώρουν ὡς ἕνα κλάδον μαθηματικῶν. Ἐλάτρευαν τὴν μελωδίαν καὶ ἤρκοῦντο μὲ μόνην τὴν μελωδίαν οὐδεμίαν περὶ ἁρμονίας ἔχοντες ἰδέαν. Ἄλλ'

αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς μουσικῆς δὲν ἠδύνατο ποτὲ νὰ κάμῃ μεγάλην ἐντύπωσιν οὔτε νὰ κτυπᾷ εἰς τὴν αἰσθητικὴν ἀντίληψίν τινος. Ἐν τούτοις ὅμως τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς μουσικῆς καὶ τινες μελωδίαι διετηρήθησαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων τοῦ σκότους καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀκμῆς καὶ παρακμῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ Ῥώμης μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἤρχισε νὰ ἀναπτύσσεται ὁ πολιτισμὸς ἐν Εὐρώπῃ. Ὅπως δὴποτε ἐν εἶδος μουσικῆς ἐξετελείτο τότε μόνον εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια, ἀλλὰ ὑπὸ πολὺ περιωρισμένως συνθήκας. Ἄρα ἡ ἐκκλησία εἶναι μήτηρ καὶ τῆς μουσικῆς, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ Δαυὶδ εἶπεν «Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῶ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανοις». Βραδύτερον δὲ ὁ Λαούθηρος ἰδρύων τὴν θρησκευτικὴν αὐτοῦ αἴρεσιν διὰ νὰ καταστήσῃ τοὺς ψαλμοὺς πλέον καταληπτοὺς εἰς τοὺς ὄπαδους τοῦ ἐστιχοποίησεν αὐτοὺς μὲ μουσικὸν ρυθμὸν. Ἐάν στραφῶμεν ὀκτακόσια ἔτη πρὸς τὰ ὀπίσω ἀπὸ σήμερον θὰ εὐρωμεν ὅτι ἡ μουσικὴ εὐρίσκειτο ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, ὥστε οἱ ἀνθρώποι δὲν ἠδύνατο νὰ γράψωσιν οὔτε ἕνα ἀπλοῦν ἦχον μὲ νότες ἀνίσου διαρκείας, καὶ παρήλθε πολὺς χρόνος, ἕως ὅτου ἠδυνήθησαν νὰ συνδυάσωσι δύο φωνὰς ἁρμονικῶς. Μάλιστα διηγοῦνται πολλοὶ μουσικοῖστορικοὶ, ὅτι ἰλωσ τυχαῖον συμβάν ἦτο τὸ πῶς καταρῥωσαν νὰ συνδέσωσιν δύο φωνὰς ἁρμονικῶς. Κάποιος ἐψάλλεν ἦχον τινὰ ἄλλος δὲ τυχαίως ἐψάλλεν ἕτερον ἦχον, σὺν τῶ χρόνῳ ὅμως εὐρον ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτο ἀσχημον καὶ οὕτω βαθμηδὸν ἤρχισαν νὰ συνδυάζωσι δύο καὶ περισσότερας φωνὰς ἁρμονικῶς.

Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἁρμονίας. Κατὰ τὸν μεσαῖον ἡ Ἰταλία ὑπῆρξεν ἡ ἐστία πάσης καλλιτεχνικῆς κινήσεως. Τοῦτο δὲ ὠφείλετο ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸν πλοῦτόν της καὶ εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς ἐμπορικῆς τῆς δράσεως ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἐν αὐτῇ εἰσροῆν τῶν μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκπατρισθέντων Ἑλλήνων λογίων. Κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα ἀνεφάνη ὁ μέγας συνθέτης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Palestrina Ἰταλὸς τὴν καταγωγὴν. Οὗτος συνέθεσε θαυμασταῖς ψαλμοὺς καὶ λειτουργίας ψαλλομένους ἐν χορῶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Αἱ λειτουργίαι αὗται, ἐπειδὴ πολλάκις ἐλάμβανον χώραν εἰς τὰ παρεκκλήσια τῶν ναῶν καὶ μονῶν, ἄτινα ἐκαλοῦντο «ὄρατόρια» ὠνομάσθησαν καὶ αὗται «ὄρατόρια».

Πάντοτε δὲ τὰ θέματα τῶν ὄρατορίων αὐτῶν ἦσαν εἰλημμένα ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ, ἣν συνέθεσεν ὁ Palestrina ἦτο καθαρῶς ἱερὰ μουσικὴ, ἤρεμος, γαληνιαία χωρὶς οὐδὲν ἦχος αἰσθηματικότητος ἢ

πάθους. Παρήλθεν εἰς αἰὼν, κατὰ τὸν ὅποιον πολλοὶ μετρίως ἱκανότητος συνθέται προσεπάθησαν νὰ βελτιώσωσιν τὸ ὑπάρχον μουσικὸν ὕλικὸν χωρὶς κανὲν ὅμως ἐπιτυχὲς ἀποτέλεσμα, ἕως ὅτου ἀνεφάνησαν οἱ μεγάλοι Γερμανοὶ μουσουργοὶ Handel καὶ Bach περὶ τὰ τέλη τοῦ 17ου αἰῶνος.

Καὶ οὗτοι συνέθεσαν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν, θεῖας ψαλμοδίας, λειτουργίας, ὄρατόρια καὶ τὰ τοιαῦτα. Κυρίως δὲ συνέθετον μουσικὴν διὰ πολλὰς φωνὰς ἐν χορῶ, καθόσον ἡ ὄργανικὴ μουσικὴ (ἐννοῶ μουσικὴ κατάλληλος δι' ἔγχροδα ὄργανα) ἔνεκεν τῆς ἐλλείψεως τῶν καταλλήλων ὀργάνων δὲν εἶχε τότε ἀκόμη εἰσαχθῆ.

Τὰ ὄρατόρια κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦσαν εἰς τὴν δόξαν των. Τὰ ἀνήγαγον δὲ εἰς τὴν ἀνωτέραν καὶ τελειότεραν περιωπὴν τῶν ὁ Bach καὶ Handel. Καὶ σήμερον δὲ πολὺ θαυμάζονται ὁ «Μεσσίας» τοῦ Handel καὶ τὰ «Πάθη τοῦ Ἰησοῦ» τοῦ Bach, καὶ ἄλλα. Διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου οἱ ἀνθρώποι κατεσκεύασαν ἔγχροδα ὄργανα κατὰ πολὺ τελειότερα τῶν ἑσῶν εἶχον πρότερον. Κατεσκευάσθησαν κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα τετράχορδα, τὰ ὁποῖα θαυμάζονται καὶ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, τὰ δὲ σήμερον εἰς αὐτῶν ὑπάρχοντα ἀγοράζονται εἰς μισθώδεις τιμὰς. Ὁ πρῶτος διάσημος βιολινιστὴς, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ἡ ἱστορία ὑπῆρξεν ὁ Ἰταλὸς Corelli. Ἐκτὸς τοῦ βιολιοῦ ἄλλα ὄργανα τότε ἐν χρήσει ἦσαν τὸ orgue, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀρχαιότατον καὶ ἀναπαριστᾷ ὀλόκληρον ὄρχηστρα, τοῦτο δὲ μετεχειρίζοντο καὶ μεταχειρίζονται εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας πλὴν τῶν ὀρθοδόξων. Τὸ clavicord, καὶ τὸ harpsichord, τὰ δύο τελευταῖα ἦσαν τῆς αὐτῆς φύσεως πρὸς τὸ σημερινὸν κλειδοκύμβαλον, μὲ πληκτρα, ἀλλὰ πολὺ ἀτελεῖ, διὰ τοῦτο εἶχον καὶ ἀσθενέστατον ἦχον καὶ οὐχὶ πολὺ ἐκφραστικόν.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Bach οἱ παίζοντες ἐπὶ τοῦ clavicord καὶ harpsichord μετεχειρίζοντο μόνον τοὺς τρεῖς δακτύλους, ὁ Bach δὲ ὑπῆρξεν ἐκεῖνος, ὅστις εἰσήγαγε τὴν χρῆσιν τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ μικροῦ δακτύλου.

Μέχρι τοῦ 17ου αἰῶνος οἱ συνθέται ἠσυχολοῦντο εἰς συνθέσεις καταλλήλους διὰ πολλὰς φωνὰς ἐν χορῶ καὶ κυρίως εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν.

Ἐφ' ἔσον ὅμως προϊόντος τοῦ χρόνου τὰ ἔγχροδα ὄργανα ἐγένοντο τελειότερα ἤρχισαν νὰ συνδυάζωσι καὶ αὐτὰ μετὰ τῶν χορωδιῶν καὶ νὰ λαμβάνωσιν ὡς θέματα τῶν συνθεσῶν των, ὅχι μόνον περικοπὰς ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἀλλὰ καὶ ὑποθέσεις ἐκ τοῦ καθημεριοῦ βίου.

Εύρον δέ, ὅτι διὰ τῆς μουσικῆς ἡδύνατό τις νὰ ἐκφράσῃ τὰ συναισθηματικά του ὄχι μόνον πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν πλησίον καὶ πρὸς τὴν φύσιν, καὶ ἤρχισαν πλέον νὰ μελοποιοῦν διάφορα τραγικὰ ποιήματα. Καὶ μὲ τὸν συνδυασμὸν τῶν φωνῶν καὶ ὀργάνων ἐγένετο βαθμηδὸν τὸ Μελοδράμα, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν χρήσει πρὸ 300 περίπου χρόνων καὶ ἐξκολλουθεῖ νὰ εἶναι δημοφιλέστατον καὶ σήμερον. Λέγεται δὲ ἀκόμη, ὅτι τὸ Μελοδράμα ἔχει τὴν ἀρχὴν του ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Δημοσθένους, ὅστις ἀφοῦ κατενίκησε τὸ φοβερὸν ἐλάττωμα τοῦ τραυλισματός καὶ κατώρθωσε νὰ ῥητορεύῃ μετὰ τόσου σθένους καὶ δεινότητος, ὥστε καθὼς λέγουν, οὔτε ὁ ῥόγγος τῆς θαλάσσης ἡδύνατο νὰ καταπνίξῃ τὴν φωνὴν του, εὔρεν, ὅτι ἐὰν συνώδευσεν τὴν ῥητορικὴν του ὑπὸ τινος ψῆθῆς ἢ ἀπαγγελίας του θὰ ἐφθάνει εἰς μεγαλυτέραν ἀπόστασιν καὶ θὰ ἦτο πλέον εὐάρεστος εἰς τὸ ἀκροατήριόν του. Κατ' ἀρχὰς λοιπὸν ἡ μουσικὴ ἐχρησίμευεν ὡς εἶδος ἀκομπανιαμένου τῆς ἀπαγγελίας τῶν τραγικῶν ποιημάτων, κατόπιν ὅμως διὰ τῆς προόδου τῆς φωνητικῆς μουσικῆς ἀνεστράφησαν οἱ ὄροι, τὰ τραγικὰ ποιήματα εἰς τὴν ἀπαγγελίαν τῶν ὁποίων ὅλοι ἐστρέφον τὴν προσοχὴν των ἤρχισαν νὰ περιπίπτωσιν εἰς τὴν ἀδιαφορὰν τοῦ κοινού, ἐνῶ τὸναντίον αἱ συνοδεύουσαι τὰ τραγικὰ ποιήματα ὠδαὶ κατέκτησαν τὴν γενικὴν ἐπιδοκιμασίαν καὶ οὕτω βαθμηδὸν κατ' ὀλίγον καθιερώθη τὸ Μελοδράμα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΠΑΠΠΑΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ ΦΑΝΑΡΙΩΤΑΙ

Ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης ὁ κυβερνήσας μὲ αὐστηρότητα καὶ δικαιοσύνην τὰς παρὰ τὸν Δουναβίον ἐπαρχίας ἔχαιρε πρὸ παντὸς φήμην ἀνδρὸς κατ' ἐξοχὴν δικαίου καὶ ἐναρέτου καὶ ἐδοξάσθη διὰ τῶν τεσσάρων διαπρεπῶν υἱῶν του, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀναθρέψῃ μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπιμέλειαν, τὸν Ἀλέξανδρον ἡγεμόνα τῆς Μολδοβλαχίας, προστάτην τῶν λογίων καὶ πολλῶν καταδικωμένων σχολῶν, τὸν Δημήτριον τὸν Γεώργιον καὶ τὸν Παναγιώτη. Ὁ Δημήτριος ἐπωφελούμενος τῆς ἰσχύος τὴν ὁποίαν ἔχαιρεν ὡς Μέγας Διερμηνεύς ἀνήγειρε τὴν ἐν Κουρου-Τσεσμέ Σχολήν, τὴν ἐπροίκισε μὲ τοὺς ἀπαιτούμενους πόρους καὶ τὴν κατέστησε ἔδραν τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Ἐπιστημῶν ἵδρυε νοσοκομεία καὶ ἐπροστάτευε τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυ-

τιλίαν, βοηθούμενος εἰς αὐτὸ καὶ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Παναγιώτου διερμηνέως τοῦ στόλου.

«Ἐν εἶχεν ἀξίωμα, ὡς λέγει ὁ Οἰκονόμου. Πρᾶττε τὸ καλὸν καὶ ἄφηγε τὴν δόξαν ὡς σκιὰν ἀκολουθοῦσαν πάντοτε κατόπιν τῆς ἀρετῆς.»

Ὡς πληρεξούσιος τῆς Τουρκίας ἔκλεισε τὸ 1812 εἰρήνην μὲ τὴν Ρωσίαν εἰς ἄκρον εὐχαριστήσας τὸν Σουλτάνον· αὐτὸ ὅμως δὲν ἠμποῦσε τὸν τύραννον νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πρέσβους Σεβαστιάνη, ὁ ὁποῖος κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναπολέοντος, ἐζήτηε νὰ τιμωρήσῃ ἀγρίως τοὺς συνάψαντας εἰρήνην, ἢ ὁποῖα θὰ παρέδραπτε τὰ συμφέροντα τοῦ αὐτοκράτορος. Οὕτω ἐνῶ ὁ Δημήτριος εὕρισκετο ἀκόμη εἰς τὸ στρατόπεδον, ἦλθεν ἡ διαταγὴ τῆς σφαγῆς τοῦ ὀρχισατράπης τὸν καλεῖ εἰς τὸ οἰκημῶν του, τοῦ συνομιλεῖ φιλικῶς καὶ τοῦ προσφέρει τήβεννον ὡς δεῖγμα εὐνοίας τοῦ Σουλτάνου· μόλις ὁ δυστυχὴς Μουρούζης ἐξέρχεται τοῦ οἰκήματος, οἱ δῆμοι ἐφοροῦν ξιφῆρες ἐναντίον του, καὶ τὸν πλήττουν ὡς ὄτου ἐκπνέει, στεναζῶν μόνον «Μνήσθητί μου Κύριε».

Συγχρόνως διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀπεκεφαλίζετο εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ Παναγιώτης Μουρούζης· πρὸ τινῶν ἐτῶν ὁ ἕτερος ἀδελφὸς Γεώργιος, ἐξορισθεὶς εἰς Κύπρον εἶχε δολοφονηθῆ ὑπὸ Ἀλβανῶν, πληρωθέντων δι' αὐτὸν τὸν σκοπόν.

Ὡσὰν νὰ μὴ ἦρουν τὰ τρία αὐτὰ θύματα, ἐπέπρωτο καὶ δύο ἄλλοι Μουρούζαι νὰ εὕρωσι τὸν αὐτὸν μαρτυρικὸν θάνατον· ἦσαν οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ Κωνσταντῖνος καὶ Νικόλαος, δύο νέοι ἀνεπτυγμένοι, ἀγαπῶντες τὴν φιλολογίαν καὶ ἐπιτιμώμενοι εἰς αὐτὴν, εὐγενεῖς, γεμάτοι πατριωτισμὸν καὶ ἀξιαγάπητοι ἔπως μᾶς τοὺς παρουσιάζει ὁ κόμης Μάρκελλος.

Ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται οὐχὶ κατώτερος τοῦ Δημητρίου Μουρούζη εἰς τὴν πολιτικὴν σύνεσιν καὶ τὸ μεγαλοῦργον πνεῦμα, ἦτο κατὰ τὴν ἐκρηξὴν τῆς ἐπαναστάσεως, Μέγας Διερμηνεύς· ἡ προκήρυξις τοῦ Ὑψηλάντου, ἡ στάσις τοῦ Σούτσου εἶχαν ἐξεγείρει τὴν μανίαν τοῦ Τουρκικοῦ θηρίου, τὸ ὁποῖον ἐπέπεσε μετὰ λύσσης κατὰ τῶν ἀτυχῶν κατοίκων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ θέσις τοῦ Μεγάλου Διερμηνέως ἦτο λεπτὴ καὶ λίαν ἐπισφαλῆς. Οἱ κίνδυνοι ὀλονὲν ἠῤῥξαν, καὶ ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος προμηντεύων τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσι καλεῖ εἰς ἰδιαίτερον δωμάτιον τὸν Μουρούζη καὶ τὸν συμβουλεύει νὰ φύγῃ νὰ ἀφήσῃ αὐτὸν ὁ ὁποῖος ἦτο πλέον γέρον νὰ πληρώσῃ τὴν ἐκδικησιν τοῦ τυράννου· ἀλλ' ὁ Μουρούζης ἀρνείται, ἀν καὶ γνωρίζει τὴν τύχην, ἢ ὁποῖα τὸν ἀναμένει· διότι ἂν ἐφευγεν, αἱ ὑπόνοιαι τοῦ Σουλτά-

νου περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ Γένους θὰ ἐβεβαιούοντο καὶ μυριάδες ἀθῶων θὰ κατεσφάζοντο.

«Ἄς θυσιασθῶ ἐγὼ, δέσποτά μου, λέγει, ἀλλ' ἂς σωθῶσι οἱ ἀθῶοι, ἂς σωθῇ τὸ Ἔθνος».

Πραγματικῶς τὴν Μεγάλην Δευτέραν 4 Ἀπριλίου, κάποιος ἄγνωστος ἐγγειρίζει εἰς τὸν Μουρούζην ἐπιστολὴν μὲ τὴν ὑπογραφήν τοῦ Ἀλεξ. Ὑψηλάντου· ἐννοῶν ὅτι κάποιος παγὶς τοῦ ἐστίνετο ὁ Κωνσταντῖνος ἀνακοινῶναι ἀμέσως τὸ γεγονός εἰς τὸν Τοῦρκον Ὑπουργόν, διαμαρτυρούμενος ἐντόνως. Ὁ Τοῦρκος τὸν καθησυχάζει καὶ τὸν διατάττει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶκόν του· ἐνῶ ἐξέρχεται τοῦ δωματίου ὁ δῆμιος καὶ μερικοὶ στρατιῶται τὸν ἀρπάζουν καὶ τὸν μεταφέρουν εἰς ἓνα σουλτανικὸν κίοςκι· προσδιορισμένον ὡς τόπον καταδίκης, ὅπου ὁ Σουλτάνος ἐκάθητο διὰ νὰ ἴδῃ μὲ τὰ ἴδια ὄμματά του τὸ ἀτυχές του θῦμα. Ὁ Μουρούζης τὸν ἀτενίζει ἀπόθως καὶ :

— «Σουλτάνε αἰμοβόρε, ἀνακράζει τουρκιστί, Σουλτάνε ἄδικε, Σουλτάνε ἄθλιε, ἡ τελευταία τῆς βασιλείας σου ὥρα ἤγγικεν· αἱ ὀμότητές σου τιμωρηθήσονται ὁ δὲ Θεὸς θὰ ἐκδικήσῃ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος».

Ἄλλ' ὁ δῆμιος τὸν ἀναγκάζει νὰ γονατίσῃ, τὸν ἀποκεφαλίζει καὶ προσφέρει τὴν κεφαλὴν του εἰς τὸν Σουλτάνον, ἐνῶ τὸ σῶμα του βίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν.

Τὴν κεφαλὴν αὐτὴν, οἱ ἄγριοι Γενίτσαροι ἐμπήξαντες εἰς κοντὸν τὴν περιήγαγον θριαμβευτικῶς εἰς τὰ Θεραπεῖα, ὅπου τὰ μέγαλα τῶν Φαναριωτῶν, τὴν ἔφεραν ὡς τρόπαιον εἰς τὰς οἰκίας τὰς ὁποίας ἐσύλουν, καὶ ἐπιδεικτικῶς τὴν ἔσειαν πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς ἰδίας ἀδελφῆς τοῦ θύματος, τῆς Σμαράγδας Μαυροκορδάτου· τὴν λεπτομέρειαν αὐτὴν μοῦ τὴν διηγήθη εὐγενὴς δέσποινα τῶν Ἀθηνῶν, ἐγγονὴ τῆς γενναιοψύχου ἐκείνης γυναικός, ἢ ὁποῖα τοιοῦτον θάρρος καὶ τόσην εὐλάβειαν εἶχεν, ὥστε κατὰ μίαν ἀπὸ τὰς φοβεράς ἐκείνας νύκτας τῆς τρομοκρατίας, ἐξῆλθε τοῦ μεγάρου τῆς ἀφοβος καὶ ἡρωικῆ διὰ νὰ συλλέξῃ εἰς τὸ σκότος τὰ ἐναπομείναντα τεμάχια τοῦ διαμελισθέντος πενθεροῦ τῆς, τὰ ὁποῖα οἱ Τοῦρκοι εἶχον σκορπίσει εἰς τὰς ὁδοὺς διὰ νὰ τὰ κατασπαράξουν οἱ σκύλλοι, ἀπαγορεύσαντες αὐστηρῶς τὴν ταφὴν τοῦ νεκροῦ. Μετὰ τινὰς ἡμέρας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κωνσταντίνου, Νικόλαος Μουρούζης εὕρισκε τὸν αὐτὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου. Συγχρόνως τοῦ ἀναγινώσκειται τὸ ἔγγραφο τῆς καταδίκης του, καὶ αὐτοστιγμὴ ἀπαγγονίζεται, μόλις προφθάσας νὰ προσφέρῃ τὰς λέξεις : «Φεῦ πάτερ».

Ἄλλὰ καὶ πόσα ἄλλα σφάγια ! Οἱ ἀδελφοὶ Καλλιμάχαι, τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τῶν ὁποίων

διηγείται μὲ τὸν δραματικώτερον τρόπον, ὁ Σκαρλάτος Βυζάντιος, ὁ Παναγιώτης, Νικόλαος καὶ Δημήτριος Χαντζέρης, ὁ Παπαρηγόπουλος, ὁ Κωνσταντῖνος Νέγρης, ὁ Μιχαὴλ Μᾶνος πίπτουν ὁ εἰς μὲ τὸν ἄλλον, ἐνῶ ἄλλαι οἰκογένειαι μόλις σώζονται δραπετεύουσαι κρυφίως μεταφερόμεναι ἀπὸ γενναίους πλοίαρχους εἰς Ὀδησσόν.

Ἡ ἐκατόμβη τῶν Φαναριωτῶν εὕρισκε ἐπὶ αὐτῆς θέσιν παρὰ τὴν ἐκατόμβην τῶν Ἱεραρχῶν καὶ πλησίον των, ἀκόμη μεγαλειότερα, ἀκόμη ἐπιβλητικώτερα ὑψῶναι τὸ ἀθῶστον μεγαλεῖον τῆς, ἢ ἀπὸ αἰῶνων συσσωρευμένη ἐκατόμβη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Διὰ τοιούτων ἀνθρωποθυσιῶν ἐξηγόρασαν οἱ πρόγονοὶ μας, τὴν ἐλευθερίαν μας... Καὶ ἡμεῖς μακρυνοὶ θεαταὶ τῆς αἰματηρᾶς αὐτῆς σελίδος τῆς ἱστορίας μας, πρὶν τὴν στρέψωμεν μὲ φρίκην, ἂς σταματήσωμεν, ἂς σκεφθῶμεν πολὺ, καὶ ἂς προσπαθήσωμεν νὰ χαραξώμεν ἀνεξάλειπτος εἰς τὴν καρδίαν μας, ὅτι μόνον διὰ τοιούτων κινδύνων, διὰ παρομοίων θυσιῶν συντελοῦνται τὰ ἀληθινὰ μεγάλα ἔργα.

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

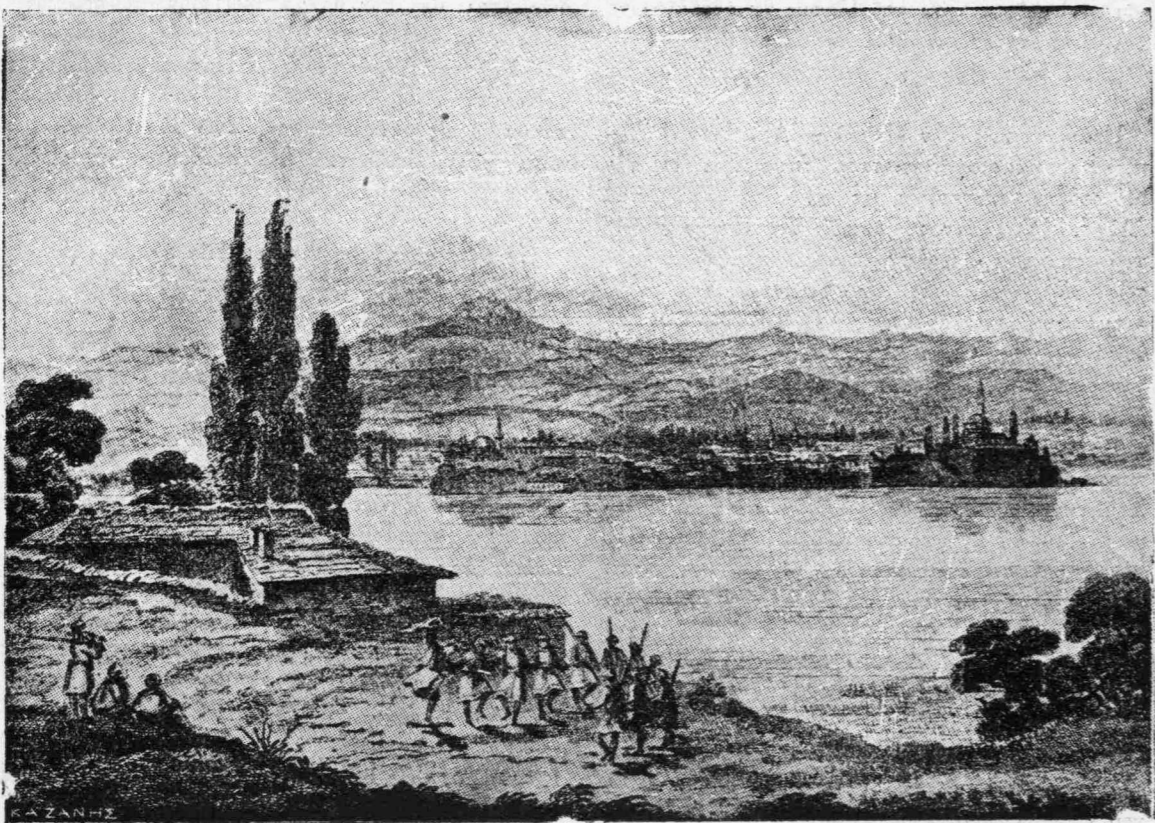
Δύο φορές ἕως τώρα καὶ τὰς δύο μὲ ἐπιτυχίαν πολλὴν ἀνεβιβάσθη ἐπὶ σκηνῆς τὸ ἔργον τοῦ νεαρωτάτου, ἀλλὰ πολλὰ ὑποσχόμενου ποιητοῦ κ. Γιάγκου Ἀργυροπούλου.

Τὸ ἔργον φέρει τίτλον «**Τὰ μάτια τῆς ἀγάπης**» καὶ ἡ ὑπόθεσις του εἶνε τὸ σύνθηρος οἰκογενειακὸν δράμα : ὁ γέρον πλούσιος σύζυγος περιφρονούμενος καὶ ἐγκαταλειπόμενος ὑπὸ τῆς νεαρᾶς καὶ ὠραίας συζύγου.

Ἄλλὰ τὸ κοινὸν καὶ γνωστὸν τῆς ὑποθέσεως ἀνύψωσεν ἡ καλλιπέπια τοῦ ὕφους ἢ δύναμις τῶν διαλόγων, αἱ ποιητικαὶ ἐξάρσεις καὶ αἱ συγκινητικαὶ σκηναὶ αἱ γεμάται ἐσωτερικὴν ζωὴν καὶ ψυχολογικὴν βαθύτητα.

Ἡ πρωταγωνιστοῦσα δις Βάλβη ἐξετέλεσε τὸν δύσκολον ρόλον τῆς μὲ ἀρετὴν τέχνην καὶ δύναμιν. Ὁ κ. Ροζάν κάτοχος τῆς σκηνῆς, ὅπως πάντοτε, ὑπῆρξε ἀπαράμιλλος ὡς σύζυγος συντετριμμένος καὶ ἀπηλιτισμένος. Καὶ κατὰ τὰς δύο παραστάσεις τὸ ἀκροατήριον χειροκρότησε μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἐκάλεσε τὸν συγγραφέα ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Ἀπὸ τοῦς **Ρυθμοὺς** τὴν συλλογὴν τῶν ὠραίων ποιημάτων τοῦ κ. Ἀργυροπούλου, μεταφέρωμεν σήμερον δύο ποιήματα, τὰ ὁποῖα διγρουν τὸ μέτρον τῆς ἀπλότητος, ἀλλὰ καὶ τῆς ζωγραφικῆς ἐμμορφιάς ποῦ χαρακτηρίζει τὸ ἔργον τοῦ νεαροῦ ποιητοῦ.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Οι φανταστικοί κίνδυνοι, οι οποίοι τὸν ἐπερίμεναν ἐξήπταν ἀκόμη περισσότερο τὸ πάθος τοῦ νέου. Ἐβλεπε πλέον τὸ ἑαυτὸν τοῦ κατιμεταξὺ ἱππότητος τῶν μεσαιωνικῶν χρόνων ἀπὸ ἐκείνους τοῦ διεκινδύνευαν τὴν ζωὴν των μετὰ τὰ χρώματα τῆς ὠραίας των εἰς τὸ ζῆφος καὶ τῶν ἡρώων τῆς μυθολογικῆς ἐποχῆς. Γιατὶ ἐπὶ τέλους ποῖος εἶξευρε ποῦ καὶ πῶς θὰ ἐτελείωνε τὸ αἰσθημα αὐτό. Δὲν θὰ τοῦ ἤρεσε βέβαια νὰ ἀποθάνῃ τὸσον νέος καὶ τὸσον ταπεινωτικὰ μὲ μιὰ πέτρα εἰς τὸ λακιδί, δεμένος χεροπόδαρον ἀπὸ κάποιον μαῦρον εὐνοῦχον.

Καὶ δὲν θὰ ἦτο οὔτε τόσο κουτός, οὔτε τόσο δειλός, ὥστε νὰ μὴν ὑπερκασιπθῇ πρῶτα ἐκείνην ποῦ ἀγαποῦσε καὶ ὕστερα τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτό του. Ἄλλ' ὅπωςδὴποτε ὁ κίνδυνος ὑπῆρχε· δι' αὐτὸ ἀφοῦ ἐπιθεώρησε τὸ ρεβόλβερ του, τὸ ὁποῖον εἶχε ἀγοράσει μὲ τὰ πρῶτα χρήματα ποῦ εἶχε λάβει ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του εἰς τὴν Τράπεζαν τοῦ πατέρα του, ἐσκέφθη ὅτι ἔπρεπε

νὰ ἀφίση καὶ ἓνα γράμμα πρὸς τὴν μητέρα του.

Ἀλλὰ ὅταν ἐκάθισε νὰ γράψῃ τὸ γράμμα αὐτὸ αἰσθάνθηκε σὰν ἓνα βαρὺ χέρι νὰ τοῦ σφίγγῃ τὴν καρδίαν. Καὶ γὰρ πρώτη ἴσως φορὰ ἐνόησε πόσο βαρύνει μιὰ μητέρα εἰς τὴν ζωὴν τοῦ παιδιοῦ της, πόσο σφιχτὰ εἶναι δεμένη ἢ ὑπαρξίς της μὲ τὴν ἰδικήν του καὶ μὲ πόσες θυσίαι καὶ ἀγωνίαι καὶ ἀγάπη εἶνε πλεγμένοι οἱ δεσμοὶ τοῦ τὴν ἐνώνουν μαζὶ του. Καὶ μὲνη μανοῦλα, εἶπε μονάχος του μονολογῶντας. Γιατὶ νὰ μὴν σ' ἀγαπῶ ὅσο μ' ἀγαπᾷς; Γιατὶ ἡ ἀγάπη τῆς ἀγνωστῆς αὐτῆς νὰ μὲ τραβᾷ τόσο πολὺ μὲ τὸ μέρος της, ὥστε καὶ τὴν στιγμή αὐτὴ ἀκόμη νὰ μὴν μπορῶ νὰ σοῦ ἀφιερῶσω ὀλέκληρη τὴ σκέψι μου.

Καὶ ἤθελε νὰ τῆς γράψῃ, νὰ τῆς εἰπῇ αὐτὰ τὰ αἰσθηματικά, αὐτὴ του τὴν μεγάλη λύπη. Καὶ ἄρχισε τὸ γράμμα του, σὰν στὴν παλιὰ ἐποχὴ ποῦ ζοῦσε μόνο μὲ τὴν ἀγάπην τῆς ξηνητεμένης μητέρας του. Ἡ ἀγάπη αὐτὴ μπορεῖ νὰ εἶχε ἀλλάξει, εἰς τὴν ἐξωτερικευσίαν της, τὴν αἰσθάνονταν ὅμως πάντα δυνατὴ, μοναδικὴν

Ἐν ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Δογικοῦ Παλατιοῦ τῆς Βενετίας, τὸ ὁποῖον διὰ νὰ προφυλαχθῇ ἀπεσπασθῇ μὲ ὄλον τὸ τοῖχος.

σκοπόν τῆς ζωῆς τῆς δυστυχισμένης γυναίκας.
«Θά σέ λυπήσει πολύ, μανούλα μου, ἔλεγεν ἡ αἰτία ποῦ μέ κάνει νά σοῦ γράψω. Γιατί μόνο ἂν βρεθῆς εἰς τὴν ἀνάγκη νά ζητήσης τί ἔγινε καὶ πῶς ἐξαφανίσθηκα, χωρίς ποθενά νά βρεθῶν ἴχνη μου, θά διαβάσης τὸ γράμμα μου αὐτό. Καὶ τὸ παιδί σου τὴν στιγμή αὐτὴ κάνει πόνο του τὸν πόνο σου, ποῦ θά εἶναι χειρότερος ἀπὸ κάθε μαρτύριο καὶ σκληρότερος ἀπὸ τὸν θάνατο ἀκόμη.»

Πῶς νὰ δικαιολογηθῶ καὶ πῶς νὰ σοῦ ἐξηγήσω τί συμβαίνει μέσα μου; Δὲν θὰ τὸ καταλάβης. Γιατί δὲν ἀγάπησες ποτέ, γιατί δὲν αἰσθάνθηκες τὸ πάθος τῆς ἀγάπης ποῦ εἶναι δυνατότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο καὶ ἡδονικώτερο καὶ θεῖο καὶ ὑπερκόσμιο τόσο, ὥστε νὰ μᾶς ἐλκύη σὰν ὑπνωτισμένους, σὰν μαγνητισμένους, ὅχι μόνο εἰς τὴν ἀμφίβολη καὶ φανταστικὴ εὐτυχία ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πειρὸ σκληρὸ καὶ ἄδικο τέλος.

Μανούλα μου ἀγαπημένη, δὲν φταίω ἐγὼ ἂν δὲν εἶμαι πειρὰ τὸ παιδί σου, ποῦ ἔβλεπε μετὰ τὰ δικὰ σου μάτια, καὶ ποῦ αἰσθάνονταν μετὰ τὰ δικὰ σου αἰσθήματα. Δὲν φταίω ἂν εἶμαι σκληρὸς εἰς ἐσένα, ὅσο καὶ εἰς τὸν ἴδιο τὸν ἐαυτό μου, ὥστε ἡ ζωὴ νὰ μὴν ἔχη τὴν στιγμή αὐτὴ ἄλλη ἀξία καὶ σκοπὸ καὶ ἄλλη χαρὰ ἐξω ἀπὸ ἕνα τρελλὸ ἔρωτα, ποῦ με ἔχει πλημμυρήσει καὶ με κρατεῖ στὴν πειρὸ ἀφάνταστη μέθη, ποῦ φθάνει τὰ ὅρια τρέλλας.

Ἦταν μοιραῖο νὰ πληρώσω ἐγὼ εἰς τὴν ἀγάπη ὅλη τὴν στείριότητα τῆς καρδιᾶς τοῦ πατέρα μου καὶ ὅλη τὴν ἰδανικὴ ἀγνότητα τῆς ἰδικῆς σου ζωῆς. Γιατί αἰσθάνομαι τὴν στιγμή αὐτὴ κατὰ σὰν δυνατὸ καὶ ἀκρατητὸ καταρράκτη πάθος νὰ χύνεται γύρω μου καὶ μέσα στὴν ψυχὴ μου καὶ νὰ με ζαλίζει τόσο, ὥστε ἄθελα νὰ με σπρώχνη εἰς κάποια τρομακτικὴ ἄβυσσο.

Εἶναι ἡ φαντασία μου ἡ ἄρρωστη ἀπὸ κληρονομικὴν πληθώραν θετικισμοῦ, ποῦ πληρῶν φέρων βαρῶν εἰς τοὺς αἰώνιους νόμους τῶν ἀντιθέσεων. Εἶναι ἡ ἀσθενικὴ μου ἰδυσυγκρασία, κληρονομία μητρικὴ; εἶναι ἡ τύχη μετὰ τὰ ἀκατονόητα μυστήρια τῆς, εἶναι ὅλα αὐτὰ μαζὴ; δὲν ξέρω.

Ἐκεῖνο ποῦ εἶναι ἀληθινὸ καὶ βεβαιωμένο εἶναι ὅτι τρέχω εἰς μιὰ χαρὰ καὶ εἰς μιὰ εὐτυχία ἀγνωστὴ ποῦ μπορεῖ νὰ φέρη καὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου. Καὶ ὅτι κανεὶς φόβος καὶ καμμιὰ δύναμις δὲν μπορεῖ νὰ με κρατήσῃ. Μανούλα μου ἀγαπημένη, γιατί νὰ μὴ σ' ἀγαπῶ ὅσο μ' ἀγαπᾶς; Γιατί νὰ μὴν μπορῶ τώρα πειρὰ νὰ ἀκούω καὶ νὰ ὑποτάσσωμαι εἰς τὴν φωνὴ τῆς ἀγάπης σου, ποῦ θὰ ἦτον ἴσως ἡ φωνὴ τῆς εὐτυχίας.»

Τὸ γράμμα αὐτὸ τὸ ἔγραψε γλήγορα, νευρι-

κά, χωρίς νὰ διακοπῇ, χωρίς νὰ σβύσῃ ἢ ν' ἀλλάξῃ μιὰ λέξι. Ἔλεγε τόσο ἀληθινὰ καὶ τόσο δυνατὰ ὅ,τι ἤθελε νὰ πῇ καὶ ὅ,τι εἶχε μέσα εἰς τὴν συνειδήσιν του, ὥστε ὅταν τὸ ἐδιδάξατο μόνο ἐκατάλαβε πραγματικῶς τὸν ἐαυτό του. Τότε μόνο ἐξεκαθαρίσθηκεν ἐμπρὸς τοῦ τὸ αἰσθημά του τὸ τόσο περιέργο καὶ κεραυνοβόλο ποῦ εἶχεν ἀλλάξει μέσα εἰς ὀλίγες ὥρες τὴν ζωὴν του ὀλόκληρη. Τότε μόνο αἰσθάνθηκε τί ἦτον ἀγάπη καὶ με πόση σκληρότητα εἶχε παίξει μετὰ τὴν καρδιὰ τοῦ πτωχοῦ κοριτσιοῦ τῶν Ἀθηνῶν. Τότε ἐνθυμήθηκε τὴν ἀπλοικὴ ἀλληλογραφία τὴν τόσο εἰλικρινῆ καὶ ἀπροσποίητη τῆς μικρούλας, ποῦ αὐτὸς εἶχε ζυπνήσει σιγά, σιγά εἰς ἕνα αἰσθημα ἴσως βαθύ, ἴσως δυνατὸ. Καὶ τότε ἐνόησεν ὅτι εἶχε ὑποχρέωσιν νὰ τῆς γράψῃ ἕνα τελευταῖο γράμμα καὶ νὰ μὴν τὴν ἀφίσῃ ἔτσι χωρίς ἀπάντησι, χωρίς ἂν δικαιολογίαι, ὅπως περιφρονῶν καὶ πετοῦν ἕνα λουλουδί ἀφοῦ γιὰ μιὰ στιγμή θαυμάσων τὴν φρεσκάδα του καὶ μυρίσων τὸ ἄρωμά του.

«Ἐχει δίκην ὁ θεὸς σου, ἄσπρο μου λουλουδάκι. Καὶ εἶμαι ἐγὼ ὁ ἔνοχος, ποῦ ἤθελα νὰ γελῶ καὶ τὸν ἐαυτόν μου, ἀλλὰ καὶ ἐσένα καὶ πρὸ πάντων ἐσένα, γιὰ νὰ δικαιολογῶ κατὰ ποῦ συνέβαιναν ἐδῶ ψεύτικο κι' αὐτὸ καὶ ἀνόητο καὶ παιδαριῶδες.

Δὲν θὰ ἠμποροῦσες νὰ καταλάβης, μικρούλα μου, τί συνέβη καὶ τί μπορεῖ νὰ συμβῇ εἰς τὴν ψυχὴν ἐνός νέου, ὅταν ἀρχίζῃ νὰ ζυπνᾷ εἰς τὴν ζωὴν ὡς ἔφηθος καὶ νὰ φαντάζεται ὅτι εἶναι πλεον ἄνδρας. Αἰσθάνεται, συγκινεῖται, πάλλεται ἐμπρὸς εἰς κάθε νέο, εἰς κάθε ἀγνωστο, εἰς κάθε μυστηριῶδες. Καὶ γιὰ μιὰ στιγμή πιστεύει τὴν συγκίνησιν του γιὰ κατὰ ἀνώτερο καὶ εὐγενικώτερο, τὴν ὀνομάζει αἰσθημα καὶ ἀγάπη καὶ πλέκει γύρω εἰς τὸ μυστήριον αὐτὸ τὰ ὠραία σχέδια μέλλοντος.

Τὸ ἀγνωστο καὶ τὸ μυστηριῶδες εἰς τὴν ἰδική μου νεότητα ἦσαν ἐσύ, ἄσπρο μου λουλουδάκι, μετὰ τὸ πρῶτο σου γραμματάκι. Με εἶχες πιστεύσει σὰν τὸν ἀπόμακρο μάγο, ποῦ σέ εἶχε μαντεύσει καὶ εἶχεν ἀδελφώσει τὴν ζωὴν σου καὶ τὴν χαρὰν σου μετὰ τὴν ἰδικήν του.

Ἡ δικαιολογία μου, ἀγαπημένη μου μικρούλα, εἶναι ὅτι καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐπίστευα γιὰ πολὺν καιρὸ εἰς τὴν ἔλξιν καὶ τὴν δύναμιν ποῦ μᾶς ἔνωσε καὶ ὅτι ἐπέρασα ὥρες ὀλόκληρες, ἴσως τῆς καλλίτερας τῆς νέας μου ζωῆς εἰς σχέδια καὶ δνειρα ἀγάπης ποῦ δὲν ὑπῆρχε πρὸς εἰς τὴν φαντασίαν μου.

Ἀλλὰ εἰς τὸ τέλος δὲν ἤμουν εἰλικρινής. Ὁ σῶσις σου δὲν σοῦ μοιάζει εἰς τίποτε καὶ ἡ συμπάθειά μου πρὸς μιὰ γειτονοπούλα εὔρε τὴν

δικαιολογία τῆς εἰς μιὰ ὑποθετικὴ ὁμοιότητα, ἐπιπόνημα, καθαρὸ τῆς φαντασίας μου. Ἐπίστευα ἢ δὲν ἐπίστευα εἰς αὐτό; Εἰς τὴν ἀρχὴν καί. Ἀργότερα ὄχι. Σήμερα διόλου, γιατί σήμερα καταλαμβάνω ὅτι καὶ ἡ συμπάθειά πρὸς τὴν γειτονοπούλα μου εἶναι φανταστικὴ, ὅτι οὔτε τὴν ἀγάπησα, οὔτε θὰ τὴν ἀγαπήσω ποτέ. Τὸ μόνο ποῦ με παρηγορεῖ εἶναι ὅτι καὶ τὸ δικό σου αἰσθημα δὲν ἦταν, δὲν μπορεῖ νὰ ἦταν ἀγάπη. Γιατί δὲν ἀγαπᾶ κανεὶς ποτέ ἕνα ἀγνωστο πρὸς μόνο μετὰ τὴν φαντασίαν. Καὶ ἡ φαντασία μᾶς γελᾷ, μᾶς ἀπατᾷ καὶ μᾶς κάνει νὰ πιστευώμεν εἰς ἀνύπαρκτα αἰσθήματα καὶ ἀνύπαρκτες εὐτυχίες.

Σοῦ γράφω μιὰ ἀπὸ τῆς πειρὸ κρίσιμες στιγμῆς τῆς ζωῆς μου, εὐθὺς ἀμέσως ποῦ ἔγραψα εἰς τὴν μητέρα μου. Ἴσως γιατί σέ ἀδελφῶνα εἰς τὴν στοργήν τῆς, ἴσως γιατί αἰσθάνομαι ὅτι σέ πικραίνω καὶ σέ πληγώνω ὅπως κ' ἐκείνη ἔχω τὴν βεβαιότητα ὅτι πάντα θὰ μείνη καὶ εἰς τὴν νέα ζωὴν σου μιὰ καλὴ ἐνθύμησις γιὰ τὸν ἀγνωστο φίλο, ποῦ σ' ἐθαύμασε καὶ ποτέ δὲν θὰ λησμονήσῃ τὴν εὐγενικὴ καὶ ἄδολη χαρὰ ποῦ τοῦ διδες μετὰ τὰ τόσα παιδιάτικα, ἀλλὰ καὶ τόσα βαθεῖα εἰς νόημα καὶ οὐσία γραμματάκια σου.»

Ὅταν ἐτελείωσε καὶ τὸ δεύτερο αὐτὸ γράμμα ἦτο πολὺ ταραγμένος. Ἄν δὲ οὔτε καὶ εἰς αὐτὸ δὲν ἀνέφερε ὀριστικὰ τίποτε γιὰ τὸν κίνδυνον, ποῦ τὸν ἐπερίμενον, ὅμως ἠσθάνετο μιὰ μεγάλη λύπη, γιατί τὸ πρῶτο αὐτὸ εἰδύλλιον τῆς ζωῆς του ἐτελείωνε.

Ἐπέγραψε καὶ τὰ δῶδ γράμματα, τὰ ἔκλεισε καὶ ἐτοποθέτησε τῆς μητέρας του εἰς ἕνα συρτάρι, τοῦ ὁποῖου ὑπῆρχε καὶ δεύτερο κλειδί καὶ ἐβγήκε νὰ δώσῃ τὸ ἄλλο εἰς τὸ ταχυδρομεῖον συστημένο. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ μελαγχολία του εἶχε περάσει. Τί ἀνοησία! εἶπε μονολογοῦντας, νὰ ἀρχίζω τὸν ἔρωτά μου μετὰ τόσο τραγικὰς σκέψεις. Ἐκατέβηκεν εἰς τὸν Γαλατᾶ, ἐπῆρε τὸ πρῶτο βαποράκι ποῦ ἔφρευε γιὰ τὸν Βόσπορον καὶ ἐβγήκεν εἰς τὸ Μπουγιοκτερε, ὅπου εἶχεν ἕνα φίλον τοῦ ἄρρωστο. Δὲν εἶχε κάμει δέκα βήματα ἐπάνω εἰς τὴν προκουμιά καὶ ἀντίκρουσε μιὰν συγκέντρωσιν νέων ποῦ ἐφαίνοντο νὰ προσέχουν ὅλοι μετὰ θαυμασμὸν εἰς μιὰ συντροφιά κοριτσιῶν.

Βέβαια καὶ εἶναι αὐτὴ, ἔλεγεν ὁ ἕνας. Ἐγὼ τὴν ξέρω τώρα τὸσον καιρὸ. Τρελλή, θεότρελλή! Ἦταν φιλενάδα τοῦ Γιώργου! Ἐχάλοῦσαν κόσμον στῆς Mme Louise, ὡς που ἐπὶ τέλους τᾶμαθεν ὁ πατέρας του καὶ τὸν ἐστείλεν ἐξω, ἀπὸ φόβου μὴν τοῦ συμβῇ τίποτε κακὸ στὸ τέλος.

Ὁ Στέφανος ἤκουσεν ὅλην αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν

καὶ αἰσθάνθηκε τὴν καρδιὰν του νὰ σφίγγεται ἀπὸ ἀγωνίαν. Ἐπροσπέρασε τὴν συντροφιά τῶν νέων, εἶδε ποιὸς ἦτον ὁ τόσο καλὰ πληροφορημένος καὶ τὸν ἐχαίρετῃς χωρίς νὰ ἐνθυμῆται ποῦ τὸν εἶχεν ἄλλοτε συναντήσει. Ἡ ὑπόψια τοῦ ἕως μετεβλήθη εἰς πεποιθήσιν ὅταν εἶδε τὴν συντροφιά τῶν κοριτσιῶν τοῦ τέχνους μετὰ πέντε-ἕξ ἄλλες φιλενάδες, ὅλες εὐθὺς νὰ κάνουν τόσον θόρυβον μετὰ τὰ γέλια τῶν ὥστε νὰ προκαλοῦν ὅλων τὴν προσοχὴν.

Ἐμμορφες ὅλες, κορματισμένες ἢ μιὰ στὸ μπράτσο τῆς ἄλλης ἐσχημάτιζαν μιὰν ζωντανὴ ἀλυσίδα καὶ ἔκοβαν τὸν δρόμον στοὺς διαβάτες ποῦ ἤρχοντο ἀπὸ τὸ ἀντικρινὸ μέρος. Ὅπισω, ἔλεγεν ἡ μικρότερη τῆς συντροφιάς, πότε Γαλλικὰ καὶ πότε Γερμανικὰ. Καὶ ὅλες μαζὴ ἐξεσπούσαν εἰς γέλια τρελλά, τρανταχτά, δυνατὰ, ποῦ ἔκαναν τοὺς περιπατητάς τῆς προκουμιάς νὰ γυρίζουν ὀπίσω ἐνθουσιασμένοι γιὰ τὸ ὠραῖο θέαμα τῶν κοριτσιῶν.

Ὁ Στέφανος ἔτρεξε ἀπὸ τὸ πλάι, ἐπροσπέρασεν ὅλους καὶ εὐρέθη καταντικρῶ, πρόσωπο μετὰ πρόσωπο μετὰ τὴν κόρην τοῦ πασσᾶ, ποῦ ἐθεωροῦσε πειρὰ δικήν του καὶ κτῆμα του ἀπὸ τὸ πρῶτὸ ἐκεῖνον. Αὐτὴ ἂν καὶ τὸν ἀνεγνώρισε, ἂν καὶ ἐφάνηκε νὰ τὸν ἐπρόσεξεν, ὅμως εὐθὺς ἀμέσως ἐγέλασε δυνατὰ καὶ μετὰ μιὰ στροφή ἀπότομη ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς ἐπιστροφῆς.

Ἦτο βράδυ καὶ ὁ ἥλιος ἔδυεν εἰς τὴν ἀκτὴν μετὰ μοναδικὴν μεγαλοπρέπειαν. Ἀντικρῶ τὰ μικρὰ χωριουδάκια τῆς Ἀσιατικῆς πλευρᾶς ἐλαμποκοποῦσαν ὡς νὰ εἶχαν ἀνάψει πυρκαϊῆς εἰς τὰ τζάκια τῶν σπιτιῶν, τόσο ἀντανακλοῦσαν ἐπάνω τῶν οἰ χυσοκόκκινοι φωσφορισμοὶ τῆς Δύσεως. Τὸ πράσινο πλάσιον τῶν ἀγρῶν εἰς κάθε χροῖμα καὶ τόνον ἐμοιάζε σὰν ἕνα κολοσσιατὸ καὶ ἀπέραντο σμαραγδένιον στεφάνι, στολισμένο μετὰ ρουμπίνια καὶ μπριλλιάντια καὶ κάθε εἶδους πολύτιμες πέτρες.

ΕΝΑΣ ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Ἀπὸ τοὺς Ρυθμοὺς τοῦ κ. Γ. Ἀργυροπούλου

Καὶ μοιάζω τὸν ἀποσταμένο, τὸν ἀγνωστο διαβάτη
Ποῦ τὸν χυμᾶνε τὰ σκυλιὰ κι' οὐρλιάζουν σὰν περηνά
Κι' εἶμαι στοιχεῖο στ' ἀνήλιαγο τῆς Μοίρας μονοπάτι
Κι' οὔτε λυχναρί μιὰς Ἡρώς, στὸ δρόμον μου φωταίει.

Κι' ἔτσι στοὺς ἀγνωστούς, ἐγὼ τρισάγνωστος διαβάτης.

Δένδρο ποῦ ἀνεμοδέρνεται θαρρεῖς εἰν' ἡ ζωὴ μου,
Κι' ὁ πόνος στὸ μαρτύριο θὰ στέκη λυχνοτάτης,
Καὶ θά'νε πάντ' ἀνόφεργος, ὡς ποῦ νὰ βγῇ ἡ ψυχὴ
μου!

ΔΥΟ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΙΗΤΩΝ

«Οχι ἐπὶ τῆς ἀπροσίτου κορυφῆς ὄρους τινός, οὔτε εἰς τὰ ἐρημικὰ βάθη τῶν δασῶν» καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς πολυασχόλου ἀγορᾶς παραμένουσα ἢ λεύκη, ὄχι μόνον δὲν ἀποβάλλει τίποτε ἀπὸ τὸ κάλλος τῆς, ἀλλ' εὐεργετοῦσα τοὺς ἀγοραίους, προσαποκτᾷ νέον τι στοιχείον ὠραιότητος. Καὶ διὰ τοῦτο κανὲν σχεδὸν ποίημα τοῦ κ. Προβελεγγίου δὲν προσδέχεται τὴν χάριν ἐξ ἑαυτοῦ καὶ μόνου, ἐκ τῆς στιχουργικῆς τῆς τέχνης, ἐκ τοῦ ὕλικου κάλλους τῆς μορφῆς: «ὠμορφος κόσμος ἠθικός, ἀγγελικὰ πλασμένος», ἀποκαλυπτόμενος ἐν αὐτῷ, τοῦ παρέχει ἐκάστοτε τὸ μέτρον τῆς ἀξίας του. Καὶ διὰ τοῦτο θὰ ἡδύνατο ἐκ πάντων τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ποιητῶν νὰ παραβληθῆ πρὸς τὸν Μαρκοῦν, ἐλαττούμενον μὲν αὐτοῦ κατὰ τὸ εὖρος τῆς ἐμπνεύσεως, ἀλλὰ τελειότερον ὡς τεχνίτην.

Ἄν ἦτο Ἄγγλος ποιητῆς ὁ κ. Προβελεγγίος θὰ ἠκολούθει ἴσως τὴν χορείαν τῶν λεγομένων λακίστ, τῶν Κούπερ καὶ τῶν Βόρσβορθ, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος δὲν ὑπάρχει ἢ ὡς ἀπλή πρόφασις πρὸς ἐκφρασίαν τοῦ ἠθικοῦ κάλλους καὶ τῆς ψυχικῆς σημασίας τῶν πραγμάτων. Δι' ἐμὲ εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ποιητῆς τοῦ ἔρωτος (τοῦ ἔρωτος ὄχι πρὸς τὴν Ἑλένην καὶ τὴν Μαρίαν). Ὁ ἔρως, ὡς ἀπολυτρώει τῆς ἀρᾶς καὶ ἀναπαύει τὸν ἰατηραμένον Ναύτην, οὕτω καὶ τὸν αἰθρωπὸν ἀπολυτρώει, ἐξαγνίζει, ἀνυψώνει· αὐτὴ εἶναι ἡ γενικωτάτη καὶ ὑστάτη ἐντύπωσις ἢ ἀναδιδομένη ἀρωματώδης ἀπὸ τὰ βάθη τῶν στίχων τούτων. Τώρα, ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν εἰς τὸν ποιητὴν τούτου, τὸν κατ' ἐξοχὴν αἰθρωπικόν, δὲν φαίνεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅτι ἐπρόσεξεν, ὡς ἔπρεπε νὰ προσέξῃ, ἢ κύκλω ἡμῶν κοινωνία· τὸσον τὸ χειρότερον διὰ τὴν κοινωνίαν· ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν καὶ τῶν γραφόντων παρ' ἡμῖν οἱ κύκλοι δὲν ἔκριναν μέχρι τοῦδε ἀξίον τοῦ κόπου νὰ θυσιάσουν διὰ τὴν ποίησιν τοῦ κ. Προβελεγγίου κάτι περισσότερον τῶν τυπικῶν φιλοφρονήσεων ἢ τῆς σιωπηρᾶς ἀνοχῆς· τὸσον τὸ χειρότερον διὰ τοὺς κύκλους αὐτούς.

Ἄν εἶχα διαθέσιμον χῶρον ἐνταῦθα, ἔπρεπε νὰ συμπληρώσω τὸ προκείμενον ἄρθρον ἐξετάζων ἰδιαιτέρως τὴν γλώσσαν τῶν ποιημάτων

τοῦ κ. Προβελεγγίου· διότι, ὡς ἔχουσι παρ' ἡμῖν τὰ τῆς γλώσσης, ἐκ ταύτης ἐξαρτᾶται κατὰ πολλὰ καὶ τὸ ὕφος καὶ ἐν ταύτῃ ἔγκειται τὸ μυστήριον τῆς ἔλξεως ἢ τῆς ἀντιπαθείας ἢ ἀσκούσιν ἐφ' ἡμῶν καὶ ἐμπνεύσει πλείστοι συγγραφεῖς. Θὰ ἐβλέπαμεν ἐκ τῆς ἐξετάσεως ταύτης τὴν ἐξέλιξιν τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος ὑφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς φάσεις, ὄχι πλέον εἰς ἀφηρημένας θεωρίας, ἀλλ' ἐφηρμοσμένην εἰς τὸ συγκεκριμένον ἔργον ἑνὸς ποιητοῦ· ἐπὶ τῶν στίχων τούτων θὰ ἐπειραματιζόμεθα ὡς διὰ ζωοτομῆς, θὰ ἐγγίζαμεν, ὄχι νεκράς, ἀλλ' ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτῶν, παλλομένας ἔτι καὶ ἀσπαιρούσας, τὰς ἀληθείας τῶν θεωριῶν τούτων, καὶ ἀφ' ἐτέρου θὰ συνελαμβάνομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ τῶν θεωριῶν τούτων πάλιν τὰ ψεῦδη καὶ τὰς ὑπερβασίας. Θὰ ἐπειθόμεθα ἐκ τῶν στίχων τούτων πόσον βαθέως εἰσεχώρησεν ἀπὸ τινων ἐτῶν εἰς τὴν πνευματικὴν συνείδησιν ἢ ἰδέα τῆς δημοτικῆς ἢ ἀπλῆς ἢ χυδαίας ἢ βαρβάρου, ἢ ὅπως ἄλλως θέλετε ὀνομάσατέ την, γλώσσης, ὡς μόνου ὄργανου τῆς Ποιήσεως· ἀλλ' ἐκ τῶν τῶν στίχων τούτων ὁμοίως θὰ ἐπειθόμεθα ὅτι καὶ ἡ λεγομένη καθαρύουσα εἶναι πραγματικότης καὶ αὐτήν. ὅποιαν ὁ Ποιητῆς οὔτε πρέπει, ἀλλ' οὔτε δύναται νὰ παρίδῃ, ἂν δὲν θέλῃ νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν Ζωὴν. Θὰ ἐννοοῦσαμεν αἰσθητότερον ὅτι διὰ τὴν ποιητικὴν γλώσσαν δὲν ὑπάρχουν οὔτε χυδαῖοι, οὔτε δασκαλισμοί, ἢ, ἂν ὑπάρχουν εἰς τὸ λεξικόν τῆς, ἀναγράφονται ὡς ὄροι ἀπλῶς καὶ μόνον σχολιαστικοί, κενοί· θὰ ἀντελαμβανόμεθα ὅτι διὰ τὴν Ποίησιν κάθε φραστικὸν στοιχείον, συντελοῦν πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἰδέας, πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ἐκφράσεως, πρὸς διάκρισιν τῆς μορφῆς, εἴτε χυδαῖον εἴτε δασκαλικόν, εἴτε ἡμεδαπόν, εἴτε ἀλλοδαπόν, εἶναι νόμιμον· ἐξεναντίας δ' ὅτι χυδαῖον καὶ δασκαλικὸν δυνατόν νὰ εἶναι πᾶν ὅ,τι δεσμεύει διὰ συνταγῶν, ἐπ' ὀνόματι ὁποιασδήποτε ἀρχῆς ἢ ἀληθείας, τοὺς νόμους τοῦ Πνεύματος· καὶ ἂν τὸ εἶχομεν λησμονήσει, θὰ τὸ ἐνθυμούμεθα ὅτι σχεδὸν παντὸς τόπου καὶ χρόνου οἱ ποιηταὶ ἀπὸ Ὀμήρου καὶ Πινδάρου, μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, ἐμόρφωσαν τὴν γλώσσάν των κάπως διαφόρως ἢ ὡς θέλουσι καὶ τῆς καθαρυνούσης οἱ ἄκροί

θιασῶται καὶ τῆς δημῶδους οἱ ἄκροί ῥίζοσπαστικοί.

Ἄδυνατῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ διατρίψω εἰς τὴν ἀνάπτυξιν πάντων τούτων, περιορίζομαι ἀπλῶς μὲν νὰ παραπέμψω εἰς ὅσα ἄλλοτε ἐν παρόδῳ μὲν, ἀλλ' ἐκτενέστερον ἔγραψα περὶ τοῦ ἀναβαπτίσματος τοῦ κ. Προβελεγγίου («Ἐστία» φυλ. 37, 1893—τὰ «Διηγήματα τοῦ Καρκαβίτσα»), νὰ ὑπομνήσω τὴν ὠραίαν καὶ τόσῳ εἰκονικὴν ὁμολογίαν τῆς νέας αὐτοῦ πίστεως πρὸς τὴν δημῶδη, ἣν διετύπωσεν ὁ κ. Προβελεγγίος πρὸ ἐτῶν ὡς εἰσηγητῆς τοῦ Φιλαδελφείου διαγωνίσματος («Ἐστία», 8 Ἰουλίου 1890), καὶ νὰ προσθέσω ὅτι, ἐν τῇ χρήσει τῆς δημοτικῆς γλώσσης, οὗτος δύναται νὰ ὑπαχθῆ εἰς τοὺς ὄχι τόσον ἐκ μελέτης, ὅσον ἐξ ὀρμεμφύτου πιστεύοντας (καὶ διὰ τοῦτο ὑπολειπομένους ἐνίοτε τῶν πρώτων εἰς τὴν μετὰ μέτρον καὶ κατὰ λόγον ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς), εἰς τοὺς βλέποντας μετὰ τοῦ κ. Πολυλά (Πρόλογος μεταφράσεως Ἀμλέτου), ὅτι «ἀπὸ τὴν σχολαστικὴν ἐργασίαν ὁ προφορικὸς λόγος ἔπαθεν ἤδη μεταβολὴν, ἢ ὅποια, κανονικώτερα μέσα εἰς τὴν τάξιν τῶν λογίων, ἐξαπλώνεται. ἂν καὶ μὲ πολλὴν ἀνωμαλίαν, καὶ μέσα εἰς τὸν καθολικώτερον κοινωνικὸν κύκλον»· ὅτι τὸ «πραγματικὸν τοῦτο φαινόμενον οἱ φίλοι τοῦ δημοτικοῦ ιδιώματος δὲν πρέπει νὰ παραβλέψουν», ὅτι ἐκ τούτου «ὁ οὐσιώδης χαρακτήρ τῆς νεωτερας γλώσσης οὔτε ἐξηλείφθη, οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαλειφθῆ, εἰς εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ γλωσσικὸς χαρακτήρ δὲν συνίσταται τόσον εἰς τοὺς τύπους, οἱ ὁποῖοι, ἀπὸ διάφορα αἴτια καὶ ἀφορμῆς εὐκόλως μεταβάλλονται ὅσον εἰς τὴν σύνταξιν, δηλαδὴ εἰς τὸν ἐσωτερικὸν ὀργανισμόν, ὁ ὁποῖος ἐκφράζει τὸν ἐνδιάθετον λόγον καὶ ἀποτελεῖ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ἔθους».

Η ΑΝΑΙΜΙΑ

Ἄναιμία ὀνομάζεται μίς κατ᾽ ἄστυς τοῦ αἵματος παθολογική, συχνή· εἰς τὰς ἡμέρας μας. Λέγω ἡμέρας μας διότι ἐν πιστεύσωμεν εἰς τοὺς πατέρας μας ἢ ἀναιμία πρὸ πεντήκοντα ἢ ἐξήκοντα ἐτῶν ἦτο νόσημα ἐντελῶς ἀγνωστον, ἂν καὶ ἡ λέξις ἀναιμία ἀπαντᾷται συχνότατα εἰς τὰ βιβλία τοῦ Ἱπποκράτους. Ἐκεῖνο

τὸ ὅποῖον, εἶναι βέβαιον, εἶναι ὅτι οἱ γράψαντες μετὰ τὸν Ἱπποκράτην μέχρι τοῦ 1830 τίποτε σχετικὸν δὲν ἀναφέρουσι περὶ αὐτῆς. Πρῶτος ὁ Piorry τὸ 1830 καὶ ἀργότερον ὁ Bonilland περιέγραψαν τὸ νόσημα. Τὸ γάσμα αὐτὸ μᾶλλον λέγει ὅτι οἱ ἰατροὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν τὴν ἀνεγνώριζαν ὡς ἀσθένειαν, ἀλλὰ ἐβλεπαν εἰς αὐτὴν μίαν ἐπιπλοκὴν ἢ σύμπτωμιν, ἢ καὶ συνέχευον μίαν κατὰστάσεως νοσηρᾶς. Ἐλέγχοντες δὲ ἀκόμη καὶ σήμερον οἱ γερωντότεροι διὰ τὴν γενίκευσιν τῆς ἀναιμίας δὲν κἀμνον ἄλλο ἢ νὰ ἐπιβεβαιώσουν ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον εἶπεν Ἰάλλος τις συγγραφεύς.—Τὸ γῆρας ἐν τῇ ἰδιοτροπιᾷ του συχνὰ παραπονεῖται διὰ τὸ παρὸν καὶ ἐξυμνεῖ τὸ παρελθόν.—Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι οἱ πρόγονοί μας, δὲν μᾶλλον κῆσαν ὡς κληρονομίαν τὸ αἷμα τὸ ὅποῖον τοὺς ἀνέθρεψε, ἐπομένως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναιμιῶν αὐξάνει ταχύτατα. Εἰς τοῦτο πολὺ συνέτεινε ὁ πολιτισμὸς.

Παιδιὰ κατὰδικάζομεθα νὰ ζῶμεν ἐπὶ πολλὰς ὥρας τῆς ἡμέρας ἐντὸς τεσσάρων τοίχων τῶν σχολείων ἢ τῶν διαφόρων ἐργαστηρίων τῶν κακῶς φωτιζομένων καὶ ἐτι χειρότερα ἀεριζομένων. Συνεργάται τῆς κακῆς αὐτῆς κατὰστάσεως ἀκολουθοῦν ὁ ἀλκοολισμὸς καὶ αἱ διάφοροι ἄλλαι κληρονομικαὶ ἀσθένειαι, ὡς καὶ ἡ νοθεὶς τῶν διαφόρων τρυφίμων ἢ ὅποια καθιστᾷ τὰς πρὸς διατροφήν τοῦ ὀργανισμοῦ μας διαφόρους οὐσίας πτωχὰς καὶ ἀκαταλλήλους. Ἴδου τὰ πρῶτα αἴτια τὰ ὅποια κἀμνον ὥστε ἡ ἀναιμία καὶ ἡ μετ' αὐτῆς ἐμπλεκόμενη νευρασθένεια νὰ κρουσιάζονται τόσον συχνὰ εἰς τὰς ἡμέρας μας. Ὁ ὀρισμὸς τῆς λέξεως ἀναιμία εἶναι πλημμελής διότι ὁ ἀναιμικός δὲν στερεῖται αἵματος κατὰ τὴν κυρίαν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀλλὰ τὸ αἷμα του εἶναι κακῆς ποιότητος. Καὶ διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις ἀκριβῶς τὴν ἐννοίαν τῆς λέξεως εἶναι ἀναγκαῖαι μερικαὶ γνώσεις φυσιολογίας. Ἐν φυσιολογικῇ καταστάσει τὸ αἷμα τὸ ὅποῖον κυκλοφορεῖ ἐντὸς τῶν ἀγγείων (ἀρτηριῶν φλεβῶν) εἶναι διάφορον ἀνκλόγως τοῦ εἴδους τῶν ἀγγείων εἰς τὰ ὅποια περιέχεται. Τὸ ἀρτηρικὸν εἶναι ἐρυθρόν, τὸ φλεβικὸν μιλκώτερον. Ἡ διαφορὰ αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν περισσοτέραν ἢ ὀλιγώτεραν ποσότητα τοῦ ὀξυγόνου καὶ ἀνθρακικοῦ ὀξέως τὸ ὅποῖον ἕκαστον τῶν δύο περιέχει. Καὶ τὸ ἀρτηρικὸν ὅμως καθὼς καὶ τὸ φλεβικὸν ἀποτελεῖται ἐξ αἰμοσφαιρίων (ἐρυθρῶν καὶ λευκῶν) καὶ ἐκ τοῦ ὄρου. Τὰ ἐρυθρὰ αἰμοσφαίρια εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὅποια διὰ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ποιότητος τῶν κανονίζουσαν τὴν ποιότητα τοῦ αἵματος καὶ παῖζουσαν σπουδαῖον ρόλον ἀπὸ ἀπόψεως ἐναλλαγῶν τῆς θρέψεως. Τὰ ἐρυθρὰ αὐτὰ αἰμοσφαίρια παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ (διότι εἰς τὰ ζῷα

παρουσιάζονται άλλοι) παρουσιάζονται ως διάσχοι αμφίκολοι, τὸ δὲ βάρος ἐν φυσιολογικῇ καταστάσει εἶναι 128 ἐπὶ 1000 μερῶν αἱματός, κατέρχεται δὲ εἰς 100 καὶ ὀλιγώτερον. Καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μεγέθους ἀλλοιοῦνται. Τὰ λευκὰ αἰμοσφαίρια εἶναι ἄχροα στρογγυλὰ καὶ κατὰ τὸ μέγεθος μεγαλειότερα τῶν ἐρυθρῶν. Ἐχουσι δὲ τὴν ιδιότητα νὰ μεταβάλλουσι σχῆμα καὶ νὰ μετατοπίζωνται. Ἐξερχόμενα τῶν ἀγγείων διὰ τῆς μεταπηδήσεως μεταβαίνουν εἰς τοὺς διαφόρους ἰστούς. Πρὸς τούτους ἔχουν καὶ τὴν ιδιότητα νὰ παραλαμβάνουσι ὀξείας οὐσίας καὶ ἡ τὰς μεταφέρουν ἀλλαγῶν τοῦ ὄργανισμοῦ ἢ τὰς πέπτου καὶ τοιοῦτοτρόπως τὰ λευκὰ αἰμοσφαίρια ὅταν εἶναι ἰσχυρὰ καθίστανται οἰ-φύλακες τοῦ ὄργανισμοῦ διότι ἐπιπίπτουσι κατὰ πικρὸς μικροβίου τὸ καταβροχθίζουσι, ἐν ᾧ ὅτε εἶναι ἀδύνατα πνίγονται ἀπὸ αὐτά. Εἰς πολλὰς δὲ παθολογικὰς καταστάσεις (λευχαιμία) τὰ λευκὰ αἰμοσφαίρια πολλαπλασιάζονται. Ἐὰν δι' ἓν ἢ δι' ἄλλον λόγον τὰ ἐρυθρὰ αἰμοσφαίρια ἀρχίζουσι νὰ ἐλαττωθῶνται εὐκόλως ἐννοεῖται ὅτι τὸ αἷμα χάνει ἀπὸ τὴν σύστασίν του, τὸ χρῶμά του, καθὼς καὶ τὰς ὀξυγονούχους ιδιότητας αὐτοῦ, διότι τὸ αἷμα ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶναι ὑγρὸν, τὸ ὅποιον ἐρχόμενον εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ ὅλα τὰ ὄργανα τοῦ σώματος τοὺς παρέχει ὅλας τὰς πρὸς θρέψιν καὶ καλὴν λειτουργίαν θρεπτικὰς οὐσίας, τὰς ὁποίας ἐμπιέχει καθὼς καὶ ὀξυγόνον τὸ ὅποιον εἶναι ἀπαραίτητον διὰ πᾶσαν ζωικὴν δρασίαν (θερμότης, ἐργασία κλπ.). Ἐὰν αἱ ὀξυγονούχοι ιδιότητες κατασταθῶσι ἀνεπαρκεῖς τότε οἱ μῦς, τὰ νεύρα, καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ ὄργανα λαμβάνουσιν ὀλιγώτερον ὀξυγόνον ἐπομένως καὶ ἡ λειτουργία των εἶναι ὀλιγώτερον ἐναργής. Τὴν κατάστασιν αὐτὴν ὀνομάζομεν ἀναιμίαν. Ἐπομένως εἰς τὴν ἀναιμίαν ἐν ᾧ ἔγωμεν ἐλάττωσιν τῶν ἐρυθρῶν αἰμοσφαίριων ὁ ἀριθμὸς τῶν λευκῶν καθὼς καὶ ἡ ποσότης τοῦ ὄρρου μένει γενικῶς ὁμαλή.

Ἐλάττωσις δὲ τῶν ἐρυθρῶν αἰμοσφαίριων γίνεται εἰς ἀφθόνους ἢ ἐπανειλημμένους αἱμορραγίας, εἰς διαλείποντας πυρετούς, εἰς ὀξείας ρευματισμούς τῶν ἀρθρῶν, εἰς κατακονήσεις ἐκ μακρῶς διανοητικῆς ἢ σωματικῆς ἐργασίας, εἰς ἀναιμίαν ἐξ ἀνεπαρκούς ἐπανορθώσεως ὡς εἶναι αἱ διάρροια καὶ αἱ χρόνιοι δυσπεψία αἱ ὁποῖαι ἀντενεργοῦσι εἰς τὴν ἐπικρῆ ἀφομοίωσιν τῶν τροφῶν, εἰσπνοὴ ἀφθόνου ἀνθρακικοῦ ὀξέως ἐπίσης εἶναι αἰτία ἀναιμίας, ὡς παρατηρεῖται συχνάκις εἰς τοὺς μαγεῖρους, πλυντρίας καὶ ἐν γένει εἰς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι κάμνουσι χρῆσιν θερμαντικῶν οὐσιῶν συνεχῶς. Ἀναιμίαν ἐπίσης συνεπάγεται ὁ περιορισμένος ἀήρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων, τῶν

φυλακῶν, τῶν διαφόρων ἐργαστηρίων καθὼς καὶ ἡ διαμονὴ εἰς οἰκῆκατα ἐστερημένα φωτὸς ἡλικικοῦ καὶ ἀέρος καθαροῦ. Ἡ χλόρωσις εἶναι καὶ αὐτὴ μίαν μορφή ἀναιμίας συνήθεις εἰς τὰς νεανίδας.

Αὕτη ὅμως δύναται νὰ ὀφείλεται καὶ εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ δωδεκαδακτύλου ἐντέρου ἀπκντώμενον **ἀγκυλόστομον** τὸ ὅποιον εἶναι σκώληξ νηματοειδῆς ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὸ ἐδρῶν ἐν τῷ αἷματι **δύστομον αἱματόβιον**. Ὅπωςδήποτε τέλος καὶ ἂν εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἀναιμίας αὕτη ἀναγνωρίζεται διὰ τῶν ἐπομένων συμπτωμάτων τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται εἰς βαθμὸν ἄλλοτε ἄλλον ἀναλόγως τῆς σοβαρότητος τῆς ἀσθενείας. Κατ' ἀρχὰς παρουσιάζεται ἡ ὠχρότης τοῦ δέρματος τοῦ προσώπου καὶ πρὸ πάντων τῶν χειλέων καὶ μῦθων οἱ ὁποῖοι καλύπτουσι τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τῶν βλεφάρων, ἡ γλῶσση χρωματίζεται πρασίνη. Σφυγμὸς μικρὸς καὶ ταχὺς. Οἱ πάλμοι ταχεῖς καὶ ἀτακτοί. Οἱ ἀσθενεῖς ὑπόκεινται εἰς ζάλας κύπτοντες καὶ ἀνεγείρομενοι, εἶναι νωθροὶ καὶ δὲν αἰσθάνονται οὐδεμίαν διάθεσιν δι' ἐργασίαν. Ὑπόκεινται εἰς πάλμους, κεφαλαλγίας καὶ πολλάκις τὸ αἷμα των ἀνέρχεται εἰς τὴν κεφαλὴν. Εὐκόλως κοκκινίζουσι. Ἐπίσης παρουσιάζονται νευραλγία ἐντονοὶ καὶ διαρκεῖς. Οἱ ἀσθενεῖς ἀηδιάζουσι τὸ φαγητὸν καὶ ἰδίως τὸ κρέας καὶ ἐπιζητοῦν τροφὰς ὀρεκτικὰς. Ἡ δυσκοιλιότης εἶναι συνηθισμένη. Οἱ ἐμμητοὶ δὲν εἶναι σπάνιοι. Ὅτε ἡ ἀναιμία δὲν εἶναι σύμπτωμα φυματιώσεως, εἶναι μορφῆς ἐλαφρῆς, καὶ τότε δύναται ν' ἀναφραῖν εἰς ὀλίγον ἢ μακρὸν χρονικὸν διάστημα καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ἥτις καὶ θεραπεύεται ἐντελῶς. Ἡ θεραπεία τῆς εἶναι προφυλακτικὴ καὶ θεραπευτικὴ. Ἀποφεύγοντες τὰ διάφορα αἷτια τῆς ἀναιμίας, τὰ ὁποῖα προκαφεράμεν διαφεύγομεν αὐτήν. Δὲν ὀμιλοῦ ἐννοεῖται ἐνταῦθα διὰ τὰς ἀναιμίας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀποτέλεσμα ἀσθενειῶν, διότι ἡ προφύλαξις εἰς οὐδὲν συντελεῖ δι' αὐτάς. Αὕτη θεραπεύεται ὅτε ἐκλείψει ἡ ἀσθένεια. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν θεραπείαν, αὕτη συνίσταται εἰς τὸ νὰ καταπολεμηθῇ πρῶτον τὸ αἷτιον τὸ ὅποιον ἐπέφερε αὐτήν, ἔπειτα νὰ χορηγηθῆ εἰς τὸν ἀρρωστον τροφή ἀφθόνος ἀναληπτικὴ, σίδηρος, πικρά, τὰ ὁποῖα πολεμοῦν τὴν ἀνορεξίαν, ἀήρ καθαρὸς, καθὼς καὶ γυμναστικὴ εἰς τὸν ἐλευθερὸν ἀέρα.

ΑΝΘΗ ΒΑΣΙΛΕΒΙΑΔΟΥ
(ιατρός).

Σύγχρονοι Σαμαρείται ζῶντες εἰς Ναβλούς.

ΣΕ ΚΕΙΝΗ ΠΟΥ ΠΕΡΝΑ

(Ἀπὸ τοὺς Ρυθμούς)

Ποιὰ εἶσαι σὺ ὅπου περνᾷς
Κι' οὐθε διαβῆς γητεύεις
Κ' εἶνε τὸ βῆμα σου ρυθμὸς
Τὸ πρόσωπό σου φῶς
Καὶ ὅλα γύρω τὰ πλανεῖεις.
Νεράϊδα ἀφρογέννητη
Καὶ Σίβυλλα μὴν κῆσαι ἢ προλογίστρα,
Ὅποια κι' ἂν εἶσαι πρόσταξε
Γλυκειά, καρδιοφλογίστρα.
Γειά σου χαρά σου Ρήγισσα.
Καὶ σὲ νηοὶ ἂν με τραβᾷς Σειρηνικό,
Πάλι γειά καὶ χαρά, μικρούλα μου,
Γιατὶ μεσ' στή ματιά σου τώρα ζῶ.
Γειά σου Χαρά σου Ρήγισσα.
Μὰ σὰν περνᾷς
ἀνατριχίλα μὲ σαλεύει,
Σάμπως φτερούγιασμα πουλιοῦ
Νὰ μ' ἄγγιξε.
Καὶ κάτι μέσα μου,
Γιὰ σέ, παλεύει.

Η ΜΟΔΑ

Λοιπὸν ἐτελείωσε. Τὸ κρινολίνο ἔκαμε τὴν ἐμφάνισίν του. Ὅχι βέβαια κατὰ τὸν τρόπον τοῦ παλιοῦ καιροῦ ὡς εἶδος κοφίνι ἀναποδογυρισμένο, ἀλλὰ μὲ κάποιαν λογικὴν διακριτικότητα καὶ μὲ ἐπιτηδειότητα ὑποῦλον γιὰ νὰ μὴ μᾶς τρομάξῃ.

Ἐνα συρματάκι λεπτὸ μόνον γύρω στὸν ποδόγυρο, σὰς λέγει ἡ ράπτρια, ἡ ὁποία σὰς πέρνει ἀμέτρητες πῆχες ὕφασμα, τῆς ἐνόνει εἰς ὀλοῖσια φύλλα, τὰ σουρώνει εἰς τὴν μέση, τὰ κόβει κοντὰ ὥστε νὰ φαίνετε ὅλη ἡ μπότα καὶ σὰς μεταβάλλει εἰς ἀχαρὶν φουστανελᾶν τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὁθωνος.

Τοῦ κάκον ἀνθίστασθε καὶ διαμαρτυρεσθε γιὰ τὸ νέο αὐτὸ μασκάρεμμα. Ἡ τωρινὴς ράπτριες δὲν ἀκούουν ἀπὸ διαμαρτυρίας. Ἀπὸ τὸ ἐργαστάσιον τῆς δὲν μποροῦν νὰ βγαίνουν παληὲς μόδες γιὰτὶ δυσφημίζεται καὶ χάνει τὴν πελατεῖαν των.

Τὸ κρινολίνο ἐμφανίζεται ἀκόμη εἰς τῆς φού-

στες με τούς πολλούς φαρμαλάδες. 'Ο φαρμαλάς έχει τὸ συρματάκι του, φουσκώνει, κόβει τὴν φουστάνελα εἰς τρία καὶ παρουσιάζει τὴν γυναῖκα ὡς εἶδος γάλλου ἄγαρμπα φουσκομένου ποῦ περιφέρει τὴν ἄσχημη σιλουέττα του με φανταστικὸν μεγαλεῖον ὑπόπτου ἐντελῶς αἰσθητικῆς.

Φυσικὰ μαζὴ με αὐτὰ καὶ με ἀξίωσιν ἐμφανίσεως κάποιος ἀνθρωπίνης γραμμῆς, φυσικῆς ὀπωσθήποτε, ἔρχεται ἡ μέση, ποῦ στεναίνει ὀλονὲν κατὰ τὸν παλαιὸ καιρὸ καὶ μεταβάλλει ἐντελῶς τὸ σχῆμα τοῦ κορσέ, ὃ ὁποῖος δὲν ἔχει πλέον κανένα λόγον νὰ εἶναι droit καὶ νὰ δεσμεύη ὡς πρὶν τὴν κοιλιά καὶ νὰ φουσκῶνῃ τῆς hanches, πρᾶγμα ποῦ ἑτερότονε τῆς παχειῆς γυναῖκες. Τώρα ἡ γραμμὲς τοῦ σώματος χάνονται κάτω ἀπὸ τὰ πλάτη τῶν φορεμάτων καὶ ἀπὸ τὰ φλοῦ τῶν μπουστῶν καὶ τῶν ζακετῶν καὶ ἔτσι ἡ ἰσχνὲς ἀφομοιώνονται με τῆς παχειῆς καὶ ἡ παχειῆς δὲν μαρτυροῦν κάτω ἀπὸ σίδερα καὶ μπαλένες.

Φυσικὰ τὰ νέα φορέματα στοιχίζουν διπλᾶ ἀπὸ τὰ παλιὰ, τὰ κολλητὰ εἰς τὸ σῶμα, ἀπαιτοῦν κάλτσες καὶ παπούτσια ἄψογα εἰς χάριν καὶ πολυτέλειαν, ἀφίνουν δὲ καὶ τὰ περισινὰ ἐντελῶς ἄχρηστα, ὅσον πολῦτιμα καὶ ἂν ἦσαν.

Αὐτὸ προϋποθέτει ἀνθηρότητα οικονομικὴν ποῦ δὲν συμβιβάζεται με τὴν γενικὴν ἀναστάτωση ποῦ ἐπέφερεν ὁ φοβερός αὐτὸς πόλεμος εἰς τὰ ταμεία τῶν ἐμπολέμων καὶ ἀπολέμων λαῶν, ἀφοῦ ὁ ἀντίκτυπος τῆς καχεξίας ἀντανακλᾷ ἐξ ἴσου εἰς ὅλους.

Καὶ ὅμως ἡ μόδα ἦλθε, ἐπεβλήθη καὶ ἐνίκησε, ὅχι μόνον τοὺς γυναικείους κύκλους τῶν ἐφοπλιστῶν, καὶ τῶν μπακάληδων, κρεοπωλῶν καὶ κάθε προμηθευτοῦ τῶν ἐμπολέμων, ἀλλὰ καὶ τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων ποῦ δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν με τὰς διαφόρους αἰσχροκερδεῖας ποῦ δημιουργεῖ ὁ πόλεμος.

Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι ὅτι ἐκεῖ τὰ ὑφάσματα εἶναι πολυτιμότερα καὶ τὰ σχήματα ἀναιδέστερα καὶ ἔδῳ τὰ ὑφάσματα εἶναι ἀπλᾶ καὶ φθεινὰ καὶ τὰ σχήματα σεμνότερα.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΝΟΙΚΟΚΥΡΕΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

*Ἄν τὸ κολοκαίρι οἱ ἄνθρωποι ἠμποροῦσαν νὰ καταργήσουν τὸ κρέας θὰ ἦσαν ποῖο ὑγιεῖς. Ἡ φύσις βλέπετε μᾶς τὸ δίδει νὰ τὸ καταλάβωμεν με τὴν πλησμονὴν τῶν χορταρικῶν καὶ τῶν φρούτων τῆς καὶ τὴν ἀνοσιαν τῶν κρεάτων καὶ μάλιστα τῶν μαύρων κρεάτων καὶ κνηγιῶν.

Ἡ σαλάτες ἔπρεπε μαζὴ με τὰ αὐγά καὶ τὰ γαλακτιερὰ νὰ χρησιμεύουν ὡς βάσις τῶν θερινῶν μας menu. Τὰ λαδερά ἐν γένει χωρὶς τσιγαρίσματα, με τὴν ντομάτα ὡς βάσιν καὶ ἄρτυμα κάθε σάλτσας μᾶς δίδουν μίαν μεγάλην ποικιλίαν φαγητῶν. Ἡ σοῦπες ἐξ ἄλλου χωρὶς κρέας, ἡ ὁποῖες παρουσιάζουν ποικιλίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ὑποπτευόμεθα κἂν, συμπληροῦν τὰ φαγητὰ τῆς θερινῆς περιόδου διὰ κλίματα θερμὰ καὶ ἐκνευριστικὰ σὰν τὸ ἰδικὸ μας. Σήμερον θὰ δώσωμεν τὸ χωρὶς κρέας φαγητὸν μᾶς ἡμέρας: Πρόγευμα: **Αὐγά βραστά rochés** δηλαδή σπασμένα καὶ βρασμένα εἰς κατσαρόλα με νερὸ καὶ ξεῖδι καὶ βαθουλή τόσο, ὥστε τὰ αὐγά ἐνῶ βρᾶζουν νὰ κολληθοῦν μέσα καὶ νὰ κουκουλώσονται με τὸ ἀσπράδι των.

Τὰ σερβίρομεν εἴτε με κολοκυθάκια, εἴτε με φασολάκια βραστά εἰς τὸ μέσον, κομμένα σαλάτα καὶ σκεπασμένα ὡς καὶ τὰ αὐγά με σάλτσα δεμένο αὐγολέμοντο. Δεύτερο πιάτο: **Πιλάφι ρύζι με ντομάτα** καὶ βούτυρο καὶ με ντομάτες κομπόστα εἰς στεφάνι γὰ γαρνιτούρα. Ἡ ντομάτες κομπόστα κόβονται ἀπὸ τὴν βάσιν, χύνονται τὰ κουκούτσια ἀλτιζονται γερμίζονται με ψιλοκομμένο μαϊντανὸ καὶ φρέσκο βούτυρο, ψιλὴ ζάχαρι καὶ ψύχα ψομί καὶ ἔπειτα τηγνίζονται σὲ σιγανὴ φωτιά ἢ ψήνονται σὲ φούρνο. Τὸ τυρὶ φρέσκο κατὰ προτίμησιν καὶ φρούτα τῆς ἐποχῆς συμπληροῦν τὸ πρόγευμα.

Τὸ βραδινὸ φαγητό: **Σοῦπα χόρτων**: Ἐχετε κρατήσῃ ἀπὸ τὰ φασολάκια τοῦ μεσημεριοῦ. Βράζετε μέσα σὲ ζουμί ἀπὸ στιμμένη ντομάτα 3-4 κρομμύδια καρφωμένα με γαρύφαλο, ἀφοῦ τὰ μαράντε πρῶτῃτερα με βούτυρο. Ἐπειτα προσθέτετε πατάτες παστεμεννες καὶ ψιλοκομμένες, κολοκυθάκια, φασολάκια, βλῆτα ψιλοκομμένα καὶ μαϊντανὸ ἀφοῦ τὰ μαράντε με βούτυρο. Ὄταν βράσουν ὅλα μαζὴ, τηγνίζετε λεπτὲς φέτες φρανζόλα με βούτυρο, τὴν βάζετε στὴ σουπιέρα, χύνετε ἐπάνω τὴν σοῦπα σας καὶ σερβίρετε.

Ψάρια τηγανητὰ ἢ ψητὰ δίδετε ὡς δεύτερο πιάτο. Καὶ κολοκύθια λαδερά παραγεμιστὰ με ρύζι, ντομάτα, μαϊντανὸ καὶ μπόλικη σταφίδα τελειώνετε τὸ δείπνον σας, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἂν λείπη τὸ ἕνα φαγητὸ θὰ εὐρεθῆτε καλλίτερα. Τὰ κολοκύθια αὐτὰ γίνονται καὶ με βούτυρο. Τὸ κρομμύδι βράζετε πάντα καὶ δὲν γαχνίζετε.

Τὸ βράδυ προτιμάτε νὰ βράζετε τὰ φρούτα εἰς πολὺ ἐλαφρὲς κομπόστες με ὀλίγη ζάχαρι, κανελογαρύφαλα καὶ ὀλίγες σταγόνες κονιάκ μέσα.

MODES CHAPEAUX

ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ Ι. ΜΑΝΤΟΥΚΑ

Παρελήφθησαν ἐκ Παρισίων τὰ νέα chic Μοντέλα.

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 38.

Τὰ **ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ** νοσήματα

Θεραπεύονται ἐν τῇ τελείᾳ κλινικῇ τοῦ εἰδικοῦ ὀφθαλμολόγου

ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Τ. ὑψηγοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κλπ.

ἐν τῇ Ὀφθαλμολογικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων σπουδάσαντος κλπ.

Ἄθηναι. 20 ὁδὸς Πειραιῶς. Τηλέφωνόν 654.

**ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΓΑ
ΚΑΠΝΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΤΩΝ ΑΔΕΛΦ. ΜΕΣΗ**

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΕΚΛΕΚΤΗΣ

ΓΩΝΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ - ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

